Bestuursverslag 2017

Stichting de Bibliotheek Utrecht

de Bibliotheek Utrecht

Colofon

Missie & Visie

De Stichting de Bibliotheek Utrecht is op 14 november 2012 opgericht met als doel 'Het verzorgen van kennis- en cultuuroverdracht in de meest ruime zin van het woord, waaronder in ieder geval het opzetten en uitvoeren van bibliotheekwerk, op een zodanige wijze dat er een divers en kwalitatief goed aanbod van diensten is, voor een breed publiek en van voldoende omvang'. Het werk van de stichting omvat vijf kernfuncties: lezen, leren, informeren, cultuur, ontmoeting en debat.

De Bibliotheek Utrecht levert een actieve bijdrage aan de maatschappelijke participatie van alle burgers door het bieden van vrije en laagdrempelige toegang tot media als bronnen van kennis en cultuur. De Bibliotheek Utrecht gelooft in zelfontplooiing van iedereen en ondersteunt dat door het bieden van een inspirerende omgeving waar mensen kunnen leren, zich informeren en ontspannen.
De visie van de Bibliotheek Utrecht is: 'een vrij toegankelijke en inspirerende plek in de stad en in de wijk te (willen) zijn om te informeren, te recreëren en te verdiepen en in het teken te staan van een leven lang leren en ontdekken'.

Algemene gegevens

Stichting de Bibliotheek Utrecht
Postbus 80
3500 AB Utrecht

Contactpersoon:
Dhr. T. van Vlimmeren, directeur-bestuurder
030 – 2861872
directie@bibliotheekutrecht.nl

KvK Utrecht 56471572
Bankrekening: NL88 RABO 0300 4095 08

De Bibliotheek Utrecht is door de Belastingdienst geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI)

Redactie

Tekst: Herman Scheffer

Lay-out: Karin Telleman

Inhoudsopgave blz.

Voorwoord 1

De Bibliotheek Utrecht 125 jaar 2

Deel 1. Bestuursverslag 3

1. Een waardengedreven bibliotheek 3

2. Onze dienstverlening 3

3. Ambities en de behaalde resultaten 15

4. Bedrijfsvoering 17

5. Financiën 24

6. Risico analyse 26

7. Beheer en bestuur 27
- Governance 27
- Verslag Raad van Toezicht 27

Bijlagen
Bijlage 1. Vestigingen en afdelingen 30
Bijlage 2. Openingstijden 2017 31

Deel 2. Jaarrekening 2017 32

Overige gegevens 59

Controleverklaring Accountant 60

Bijlage: Subsidie overzicht Gemeente Utrecht 61

Voorwoord

In 2017 bestond de Bibliotheek Utrecht 125 jaar. Een moment om stil te staan bij een lange en rijke geschiedenis en ook een prikkel om te kijken naar de toekomst.
Om ook in de komende jaren van waarde te blijven voor de Utrechters is de vernieuwing en uitbreiding van de dienstverlening onverdroten voortgezet. Dat is extra belangrijk nu de landelijke trend van dalend gebruik van de klassieke bibliotheek ook Utrecht heeft bereikt. Nieuwe diensten die aansluiten bij de maatschappelijke opgave van de bibliotheek worden goed benut, maar blijken soms arbeidsintensiever en kleinschaliger in hun bereik dan de traditionele uitleenfunctie.
De ontwikkeling van medewerkers en van de organisatie om die dienstverlening mogelijk te maken is eveneens met kracht gecontinueerd. Het medewerkerstevredenheidsonderzoek, de evaluatie van de reorganisatie en de bijstellingen in de organisatie waren daarin, naast het opleidingsprogramma, belangrijke bouwstenen. In algemene personeelsbijeenkomsten en werkgroepen werd de vertaling gemaakt om de organisatie beter passend en effectiever te maken. Daarbij nam samenwerking met partners een steeds prominentere plaats in; zowel als middel om samen meer te bereiken als ook als vorm van verbinding met de stad.
Eind 2017 was de verbouwing van de vestiging Zuilen in volle gang, de start bouw in Leidsche Rijn Centrum voorbereid en werden de laatste contracten voor de Neude als nieuwe Centrale Bibliotheek opgesteld. Nieuwe huisvesting die alle nieuwe functies van de bibliotheek in de 21e eeuw mogelijk moet maken.
Door een prudent financieel beleid was en is het mogelijk om te blijven investeren in de vernieuwing en programmering en daarnaast de reserves van de bibliotheek weer op peil te brengen.
Bij alle vernieuwing bleef de doelstelling en missie van de bibliotheek onveranderd: ook in 2017 hielp de bibliotheek mensen de wereld ‘te lezen’.

Ton van Vlimmeren
Directeur bestuurder

De Bibliotheek Utrecht 125 jaar

Tegen het eind van het jaar hebben we het 125-jarig bestaan van de Bibliotheek Utrecht gevierd. Veel trouwe, maar ook juist heel nieuwe, bibliotheekleden werden in het zonnetje gezet. De Julianaweg in Hoograven werd omgedoopt tot Bibliotheekstraat omdat dit de straat is met de meeste bibliotheekleden. Bij hoge uitzondering werd de bibliotheek ook een dag gesloten om het moment met alle medewerkers te markeren.
In een samenleving waar meer dan 30% van de volwassenen alleen woont en contact met mensen belangrijk is -12% van de bibliotheekbezoekers zegt dat te doen om zich minder eenzaam te voelen- publieke plaatsen steeds meer afgesloten worden is de bibliotheek als plek van ontmoeting steeds belangrijker.
In een wereld waarin wetenschap 'ook maar een mening' is geworden, fake news tot overheidsstandaard is verworden en digitaal burgerschap steeds vaker beproefd wordt is pluriforme, onafhankelijke informatievoorziening steeds crucialer en zijn goede informatievaardigheden onontbeerlijk voor een goed functioneren van de democratie. Deze woorden mogen hoogdravend klinken maar ze geven het bestaansrecht van de bibliotheek weer. Ook na 125 jaar. Het ideaal van toen van volksverheffing en de opgave om informatie in drukwerk aan te bieden en te ontsluiten verschilt niet veel van de opgave waar de bibliotheek nu voor staat en de drijfveren en passie waarmee de bibliotheekmedewerkers daar dagelijks aan werken.

Deel 1. Bestuursverslag

1. Een waardengedreven bibliotheek

Onze opdracht vanuit de gemeente Utrecht is om zes waarden aan de stad te leveren:

- **Wereldgids 2.0**
  Hulp in de wereld met als streven toerusting van burgers met basisvaardigheden ten behoeve van hun zelfredzaamheid in toegang tot kennis;
- **Huis van inclusie**
  Iedereen is welkom en kan meedoen met als streven verbinding aan te gaan met elkaar en de samenleving;
- **Huis van beschaving**
  "Zo zijn onze waarden" met als streven de kwaliteit van leven, samenleven en welzijn verbeteren;
- **Kennis maken**
  Samen kennismaken met als streven gezamenlijke creativiteit en kennis benutten;
- **Huis van stedelijke cultuur**
  Weerspiegeling en versterking van de diversiteit in de stedelijke cultuur;
- **Huis van burgerschap**
  (Zelf)Redzaamheid, bijdragen en participeren

Om invulling te geven aan deze waarden zijn in 2017 veel activiteiten uitgevoerd en hebben we daarnaast een basis dienstverlening geleverd aan de inwoners van Utrecht.
De waardenrealisatie doen wij in toenemende mate in samenwerking met partners.
Met de Taalpartners hebben we afspraken gemaakt over verdere inhoudelijke samenwerking en samenwerking in de werving en scholing van vrijwilligers. Ook hebben we een gezamenlijke aanvraag bij het ministeriële programma Tel mee met Taal ingediend.
Samen met Taal doet Meer en Wij 3.0 hebben we een aanvraag ingediend bij de Rabobank - die gehonoreerd werd - om meer activiteiten voor laaggeletterden en digitaal laagvaardigen te kunnen uitvoeren in Zuilen.
Met subsidie van de EU voor het Coliblite programma konden we verdere invulling geven aan activiteiten op het vlak van digitaal burgerschap.
Samen met Stadspodium hebben we in wijkvestigingen debatten georganiseerd om stil te staan bij hoe wij in Utrecht met elkaar samenleven en invulling geven aan ons burgerschap.
Zo hebben we tal van activiteiten uitgevoerd waarmee de waarden 'geladen' werden; ondersteund met onze collecties en gefaciliteerd in en met onze vestigingen.

2. Onze dienstverlening

In 2016 is de analyse en waardering van het pakket aan dienstverlening van de Bibliotheek gestart en in 2017 hebben we dit traject afgerond. Op basis van de principes in het Ondernemingsplan hebben we de totale portefeuille gewogen in relatie tot de 'bestelling' van de stad. De afwegingen betroffen de vraag 'welke bijdrage aan de waardenrealisatie wordt er met het product of de dienst gerealiseerd en welke afwegingen in effectiviteit en kosten-efficiency moeten we dan maken?'
Daar waar veel activiteiten voor een doelgroep of op een bepaalde functie beschikbaar waren, was het uitgangspunt om de meest effectieve te behouden en de overige activiteiten af te bouwen. Met de daardoor ontstane ruimte hebben we de programmering meer in evenwicht gebracht. Ons aanbod aan het onderwijs hebben we verkleind en het aanbod op het gebied van laaggeletterdheid en digitale vaardigheden voor volwassenen (aanbod in het sociaal domein) hebben we uitgebreid. Wat concreet is afgebouwd en waar uitbreiding heeft plaats gevonden en wat de effecten daarvan zijn, is beschreven bij de verschillende onderdelen.

Sociaal domein

De programmering gericht op het bevorderen van de zelfredzaamheid van Utrechtse burgers met beperkte basisvaardigheden hebben we gecontinueerd. Door een praktische insteek naar de domeinen gezondheid, opvoeding, financiën en werk te maken, hebben we ingezet op een betere toerusting van deze doelgroep zodat zij beter mee kunnen doen aan de maatschappij.
We hebben de activiteiten uitgevoerd onder de noemer van: digiTaalhuis Utrecht en het project Ouderen in de Wijk.

digiTaalhuis

In navolging van de landelijke lijn hebben wij ook het begrip 'Taalhuis' ingewisseld voor 'digiTaalhuis'. Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat er ook voor digitale basisvaardigheden structurele aandacht is. Vanwege intensivering van samenwerkingen en mede door nieuwe subsidies rond belastingzaken en Versnelling Overvecht hebben we samen met partners naast bestaand aanbod nieuwe activiteiten ontwikkeld.
Voor onze bibliotheekvestigingen hanteren we een indeling naar digiTaalhuis, digiTaalpunt en 'gewone' bibliotheekvestiging. Deze indeling is enerzijds gebaseerd op stedelijke spreiding en anderzijds op het belang dat activiteiten voor mensen met beperkte basisvaardigheden in hun directe omgeving aangeboden moeten worden. In schema ziet aanbod en locaties er als volgt uit:

Wat	Waar	Aanbod
digiTaalhuis	Hoograven Kanaleneiland Overvecht Zuilen	• digiTaalhuismedewerker • Taalteam • Doe Mee Startpunt • Themabijeenkomsten • Taal- en/ of computerles • Rondleiding voor (digi)taalcursisten Doe Mee-pas • Wegwijzer • Grote collectie • Bibliotheekmedewerker is aanspreekpunt voor alle vragen van bezoekers
digiTaalpunt	Centrale Bibliotheek	• Spreekuur voor vrijwilligers • Taal- en/ of computerles • Rondleiding voor (digi)taalcursisten Doe Mee-pas • Wegwijzer • Grote collectie • Bibliotheekmedewerker is aanspreekpunt voor alle vragen van bezoekers
	Oog in Al, Parkwijk, Vleuterweide	• Taal- en/ of computerles • Rondleiding voor (digi)taalcursisten Doe Mee-pas • Wegwijzer • Collectie • Bibliotheekmedewerker is aanspreekpunt voor alle vragen van bezoekers
Vestiging	Tuinwijk, Lunetten	• Wegwijzer op aanvraag • Collectie • Bibliotheekmedewerker is aanspreekpunt voor alle vragen van bezoekers
	De Meern, Vleuten	• Collectie • Bibliotheekmedewerker is aanspreekpunt voor alle vragen van bezoekers

Dit aanbod hebben we uitgevoerd met partners op stedelijk- en op wijkniveau; met Taal doet Meer en Wij 3.0 als onze belangrijkste partners.

Vragen op het digitale vlak blijken vaak de aanleiding te zijn voor mensen om bij ons binnen te lopen. Taalvragen en –problemen zitten veel meer in de taboesfeer en komen pas later aan de orde.
Wij vervullen binnen de projecten uiteenlopende rollen als penvoerder, organisator, coördinator en aanjager, verbinder, netwerker en communicator; inhoudelijk ondersteunend en faciliterend met collecties en vestigingen.

Bij ons werd op 1 juni 2017 het Taalakkoord ondertekend. Dat was een belangrijke gebeurtenis waarbij veertien organisaties zich met dit akkoord uitspraken voor de aanpak van laaggeletterdheid en het bevorderen van taal- en digitale vaardigheden. Wij waren, samen met Taal doet meer, de trekker en coördinator van de totstandkoming van het Taalakkoord.

Met onze exploitatiesubsidie beheren wij de collecties die gebruikt worden bij het Nederlands leren en zorgen wij dat de basiskennis over laaggeletterdheid bij alle medewerkers op niveau wordt gehouden. In al onze vestigingen zijn les- en leesboeken te vinden, op papier en digitaal. Daarnaast fungeert de Centrale Bibliotheek als kenniscentrum voor de taal- en computervrijwilligers van onze partners.
Ook is het mogelijk om in onze vestigingen te oefenen met verschillende online programma's zoals 'Oefenen.nl', een online leerprogramma voor basisvaardigheden, en 'Steffie' (ofwel U Abc; een laagdrempelige site met uitleg van overheidsinformatie die mede ontwikkeld is door de gemeente Utrecht).

Ook bieden we Pressreader aan. Dat is een database die 9.000 titels bevat van kranten en tijdschriften over de hele wereld die je gratis kunt lezen in onze vestigingen; voor veel mensen een verrassing dat, digitaal, kranten en tijdschriften in de moedertaal gelezen kunnen worden.

Door een aanvullende WMO-subsidie geletterdheid van € 100.000,- waren wij in staat taalteams te vormen en speciale digiTaalhuismedewerkers in te zetten in onze vestigingen in de werkgebieden waar geletterdheid en digitale vaardigheden onder de bewoners het meest ontbreken.

Ook zijn in 8 van onze vestigingen 'wegwijzers' actief. Dat zijn deskundige vrijwilligers begeleid door Taal doet meer, die hulpvragers advies geven over geschikte mogelijkheden voor taal- en computerles. In de vier digiTaalhuizen zijn, na de ontwikkelfase in 2016, de Doe Mee Startpunten succesvol aangeboden. Deze gezamenlijke inloop van de Bibliotheek, Taal doet meer en Digiwijs biedt gelegenheid voor oefenen, advies en doorverwijzing en is door 900 mensen bezocht in 2017.
Daarnaast zijn er thematische workshops ontwikkeld en aangeboden en zijn er Doe Mee-passen verstrekt aan cursisten van samenwerkingspartners om lezen en computeren te stimuleren.

Met een aanvullende subsidie van de Versnelling Overvecht van € 14.200,- (in het overzicht van subsidies geboekt onder 'overig') hebben wij een extra (wekelijkse) Doe Mee inloop aangeboden in onze vestiging in Overvecht en zijn er twee Versnellingscafés georganiseerd. Daarin presenteerden alle organisaties met initiatieven rondom taal zich aan de bewoners van Overvecht.

Met een subsidie van de Koninklijke Bibliotheek en de Belastingdienst van € 17.000,- hebben wij verschillende maatregelen genomen om te voldoen aan privacy-eisen van bibliotheekcomputers bij het aanvragen van DigiD of bij belastingaangifte. Daardoor konden wij op een verantwoorde wijze DigiD-inlopen organiseren en hebben wij de doorverwijzing naar hulp bij belastingaangifte verbeterd. Doordat wij een samenwerking aangegaan zijn met U Centraal wordt in 2018 in onze vestiging in Zuilen ook hulp bij belastingaangifte in de Bibliotheek aangeboden. Met Klikstart zijn wij samenwerking aangegaan om de cursus Digisterker aan te bieden.

Nieuwe activiteiten in 2017 waren:
- Organisatie van een lesgroep 'taal en werk' in de Centrale Bibliotheek door Taal doet meer
- Leesgroepen in de Centrale Bibliotheek die worden begeleid door vrijwilligers van 't Gilde
- (Inloop) Sollicitatiespreekuren in Overvecht rond het toepassen van basisvaardigheden op het themagebied werk, een samenwerking met Artikel 1, Stichting Lezen en Schrijven en Stichting Asha
- Pilot 'Living Labs' samen met het UWV. Daaruit is de doorverwijzing van cliënten van het UWV naar de (wegwijzers in de) Bibliotheek structureel ingericht
- Een workshop van het UWV 'werken met de werkmap' in onze vestiging in Hoograven. In 2018 zal dat een vervolg in meerdere workshops krijgen
- Structurele aansluiting van buurtteammedewerkers in Doe Mee Startpunten en de taalteams zodat de wederzijdse doorverwijzing verbeterd werd
- Pilot van het nieuwe uitvoeringsbureau voor de U-pas waarbij medewerkers van het bureau tijdens Doe Mee Start-inlopen hulp en voorlichting over de U-pas gaven

Overzicht subsidie Taalhuis/ Geletterdheid (3960590/3205098)

Taalhuis/ geletterdheid 2016 (restant nog te besteden)	20.000
Taalhuis/ geletterdheid 2017	100.000
Totale subsidie Taalhuis/ Geletterdheid	120.000

Verantwoording subsidie Taalhuis/ Geletterdheid 2016 (restant) en 2017	
Personele inzet	57.600
Huisvesting en automatisering	20.000
Voorlichting/ PR	5.000
Coördinatie	26.280
Licenties	11.120
Subsidie Taalhuis 2016 en 2017	120.000

Ouderen in de wijk

'Ouderen in de wijk' is een samenwerkingsproject van de G4 Bibliotheken om kwetsbare ouderen extra ondersteunen. Voor dit project is een subsidie verkregen van € 4,4 miljoen uit het Europees Fonds voor meest Behoeftigen (EMFB) 2015-2023 via het ministerie van SoZaWe.

De doelgroep is zeer divers. Gemeenschappelijke factoren zijn dat er in veel gevallen sprake is van isolement en laaggeletterdheid en (mede daardoor) de toegang tot digitale informatie en middelen vaak zeer beperkt is. Om mee te doen in de samenleving – en basale zaken als wonen, gezondheid en financiën te kunnen regelen – is het nodig informatie te vinden en te begrijpen. Ook de toegang tot hedendaagse communicatiemedia (WhatsApp, Facebook, internet), middelen waardoor mensen mee kunnen doen in de samenleving en op afstand contact kunnen leggen met anderen (bv. familie in het buitenland of mensen in de buurt - buurtapp/veiligheid) is een aandachtspunt. Laaggeletterdheid én de beperkte toegang tot digitale middelen en informatie, liggen aan de basis van kwetsbaarheid die beperkingen geeft in het dagelijks leven. Het project Ouderen in de Wijk beoogt deze kwetsbare groepen blijvend te laten participeren door hun zelfredzaamheid te vergroten. Evenals bij eerdere tranches zijn ook in 2017 de wensen van ouderen geïnventariseerd, en vervolgens is er een jaar lang met deze ouderen gewerkt. Met de eerste tranche van deelnemende ouderen die gestart werd in 2016 is eind 2017 het zogenaamde exitgesprek gehouden. Daarin hebben we met de ouderen geëvalueerd wat de meerwaarde is geweest. Het merendeel van de deelnemers gaf aan hun digitale vaardigheden verbeterd te hebben en deze nog verder te willen ontwikkelen. Veel ouderen gaven ook aan het gewaardeerd te hebben dat er periodiek (telefonisch) contact was met een medewerker. Wij verwachten dat het vervolg van de exitgesprekken een nog duidelijker beeld zal geven van de meerwaarde van het project voor deelnemers. Alle gesprekken met ouderen worden geregistreerd in de P(articipatie)-ladder, een door de gemeente Utrecht ontwikkeld systeem voor deelnemers aan informeel taalonderwijs.

De werkwijze en aanpak binnen het project waren nieuw voor onze medewerkers en vroegen ook om deels andere vaardigheden. Medewerkers hebben intensief contact met ouderen want de subsidievoorwaarden eisen een uitgebreide intake waarbij veel informatie van ouderen moet worden verzameld. In dit intensieve contact met ouderen kwamen er soms indringende zaken op tafel. Om dat goed te doen, zijn naast het hanteren van de juiste gesprekstechnieken, het kunnen wekken van vertrouwen én geduld nodig.
Voor medewerkers was het ook nieuw om hun weg te kunnen vinden naar partners en vervolgens met hen de samenwerking vorm te geven (bijvoorbeeld met buurtteams en welzijnsorganisaties in de wijk). Ook dienden zij goed op de hoogte te zijn van wat er in de wijk te doen is, om ouderen adequaat te kunnen doorverwijzen naar aanbod waar zij behoefte aan hadden.
Het afgelopen jaar hebben wij het project in de wijken Kanaleneiland en Overvecht voortgezet; daarnaast hebben we als 3e uitvoeringslocatie onze vestiging Hoograven aan laten haken.
In het eerste half jaar hebben we nog zelf activiteiten georganiseerd zoals informatiebijeenkomsten over mondzorg of medicijngebruik, een verkiezingsspecial, een excursie naar de Tweede Kamer en Verhalen aan de Leestafel. Gaandeweg hebben we - in plaats van zelf veel te organiseren - steeds meer gekozen om aan te sluiten op wat er al in de wijken te doen was, en dus de verbinding te maken met het aanbod van partners. Als bibliotheek willen we daardoor meer fungeren als informatie- en doorverwijspunt ín en van de wijk. Daarom is in de tweede helft van 2017 in de 3 vestigingen een inloop- en ontmoetingsmoment gerealiseerd onder de naam 'Vraag je Wijzer'. Tijdens dit spreekuur is er op een vast moment in de week een vast gezicht in de bibliotheek beschikbaar voor alle vragen van ouderen. Punt van aandacht was het vinden van voldoende ouderen om aan de projectdoelstelling te voldoen. Halverwege 2017 is er daarom een versnelling ingezet. Door in de tweede helft van 2017 nog actiever in te zetten op het vinden van ouderen, is de doelstelling van 200 deelnemende ouderen behaald.

Debat in de stad

Met de programma's die onder de noemer Ontmoeting en Debat plaatsvonden willen wij een plek zijn waar burgers elkaar kunnen ontmoeten om met elkaar 'in gesprek' te gaan om hun mening te vormen over onderwerpen die ertoe doen voor henzelf en in onze samenleving. Wij focussen ons primair op onderwerpen die lokaal van belang zijn. Met de kennismaking of verdieping van deze onderwerpen en thema's worden de bezoekers beter toegerust voor de moderne kenniseconomie en/of voor persoonlijke ontwikkeling. De keuze van de programmering hangt af van de actualiteit, samenstelling van de wijk en aanwezige organisaties en samenwerkingspartners. Daarnaast willen wij ook een plaats zijn waar nieuwe initiatieven en ideeën kunnen ontstaan. Dit hebben wij vorm gegeven door politici, wetenschappers, kunstenaars en denkers uit te nodigen of de ruimte te geven om samen met de bezoekers ontwikkelingen in de samenleving te bespreken en zo nieuwe kennis te creëren. Verhalen, kennis en informatie waar de stad vol van is, worden in deze ontmoetingen gebruikt om na te denken, in verwarring te brengen, wakker te schudden en te verbinden. Een aantal van de programma's die in 2016 gestart waren, hebben we in 2017 succesvol geïntensiveerd. Voorbeelden daarvan zijn de Meetups van VPRO 's Tegenlicht en Nederland Leest.

- Van de 28 geplande Meetups naar aanleiding van de Tegenlicht uitzendingen van de VPRO zijn er 26 daadwerkelijk uitgevoerd met een gemiddelde van 35 bezoekers per avond. Vooral de uitzendingen over duurzaamheid werden goed bezocht.
- Het centrale thema van Nederland Leest was Robotica. Onder het motto praat mee en krijg een boek hebben 5.000 mensen het boek *Ik, robot van Isaac Asimov* gratis gekregen. Naar aanleiding van dit boek is er op 3 verschillende avonden gepraat door 100 mensen over het thema robotica. Op een van de avonden stond het boek centraal, op de andere avonden is er gediscussieerd over robotica in de zorg naar aanleiding van

de documentaire *Ik, Alice*. Ook was er een nieuwsgierigheiddialoog waarin met elkaar gepraat is over de voor- en nadelen van robotica.

- Nieuw was het programma Wintergasten (idee gebaseerd op tv programma Zomergasten). In 2017 hebben er vier Wintergasten met Utrechters plaatsgevonden. Aan de hand van boeken, film en muziek hebben deze gasten het publiek een inkijk in hun leven en werk gegeven. In 2017 waren Jan van Zanen, Agnes Jongerius, Anette Roozen en Daan Boom onze wintergasten. De avonden zijn bezocht door zo'n 250 bezoekers.

- Ook hebben we in de wijken, samen met Het Stadspodium, een programma ontwikkeld dat aansluit bij thema's die in de wijken spelen. Deze gesprekken sloten aan bij het grote debat dat Stadspodium hield in de Stephanuskerk in Overvecht. Om in een kleiner verband met elkaar in gesprek te gaan als vervolg op zo'n debat is er in 4 wijken een pop-up gesprek gehouden over 'Gekleurd Utrecht (niet) welkom'.
- De Live Stem Wijzer en pop-upgesprekken zijn nieuwe programma's waarmee we aansloten bij de waarden Inclusie en Huis van Burgerschap. Deze programma's zijn nog in de aanloop fase. Met een gemiddelde van 10 bezoekers per avond zal het komende jaar onderzocht moeten worden hoe we hier meer belangstelling en bezoekers voor kunnen genereren. Er was enthousiasme en waardering over de inhoud en de rol die wij hiermee op ons namen.
- De Human Library is een concept van Deense oorsprong, dat mensen met elkaar in contact brengt om zo vooroordelen te onderzoeken en tegen te gaan. Net als in een gewone bibliotheek waar boeken toegang geven tot onbekende werelden, biedt de Human Library bezoekers ook de mogelijkheid in de belevingswereld van een ander te stappen door onbevangen met elkaar in gesprek te gaan. 90 mensen zijn in gesprek gegaan met de aanwezige 'menselijke boeken'.
- In het maandelijkse programma 'Zing Nederlands met me' staat de ontmoeting tussen Nederlanders en niet-Nederlanders centraal waarbij men samen zingt rond een thema. Op deze zondagen zongen gemiddeld 50 mensen met elkaar.

Bij alle activiteiten verleiden we onze bezoekers om gebruik te maken van onze collectie, in fysieke vorm of digitaal. Nieuw in 2017 zijn de digitale dossiers. In deze dossiers bundelen we per thema: boeken, filmpjes, publicaties, columns en de opgedane kennis en inspiratie. In 2017 zijn er dossiers gemaakt bij de pop-up gesprekken 'Gekleurd Utrecht niet Welkom', 'Nederland Leest robotica' en bij 'Hoe ziet jouw Utrecht eruit in 2030'.

Literatuur en Cultuur

Met activiteiten op het brede terrein van Literatuur en Cultuur hebben wij de ambitie om een breed toegankelijk en bereikbaar aanbod te maken. Naast kennismaking met Literatuur en Cultuur staat ook verdieping centraal. In onze activiteiten gaan we uit van 'het verhaal'. Verhalen uit boeken, films en muziek die het waard zijn om verteld te worden. Door verhalen te vertellen, delen en duiden kunnen bezoekers genieten, elkaar inspireren, met elkaar in gesprek gaan en aan het denken gezet worden.

- De jaarlijks terugkerende grote evenementen de Nationale Voorleesdagen, Kinderboekenweek en Boekenweek zien we als het fundament van onze programmering binnen Literatuur en Cultuur. Met deze evenementen zorgen wij dat er voor veel Utrechters een laagdrempelig programma is.
- In onze nieuwe vestigingen Leidsche Rijn Centrum en de Neude zal een uitgebreider en meer divers programma voor Literatuur en Cultuur plaatsvinden. Daar is in 2017 al een voorschot op genomen door bovenstaande gratis programma's uit te breiden met verdiepingsprogramma's (Kinderboekenweek Gala, In gesprek met schrijvers met optredens van Connie Palmen en Ronald Giphart) waar we een beperkte toegangsprijs voor hebben gevraagd.
- Naast de 4 grote evenementen hebben we door het jaar heen kleinschaliger activiteiten georganiseerd voor jeugd en volwassenen. Dit waren zowel eenmalige als serie activiteiten en maandelijks terugkerende programma's. In dit kader zijn onder andere Week van de Poëzie, Verhalenatelier, Kidscolleges, Muzikale Concertjes en de Annie M.G Schmidtdag georganiseerd. Voor een aantal programma's hebben we entree geheven om uit te proberen hoe daar op gereageerd zou worden. De bezoekers moeten duidelijk wennen aan betalen voor programma's in de Bibliotheek. Het vragen van entree zorgde voor lagere bezoekerscijfers dan bij de activiteiten waar niet voor betaald hoefde te worden.
- In 2017 hebben we het programma 'Literatour' voor jongeren van 14-17 jaar niet meer uitgevoerd. Nadat dit programma 2 jaar achter elkaar niet liep, hebben we er voor gekozen deze doelgroep vooral via het onderwijs te bereiken.
- Naar aanleiding van het overlijden van Dick Bruna hebben we een eerbetoon aan deze Utrechtse schrijver gehouden door middel van voorstellingen over Nijntje en voorleessessies in al onze vestigingen.
- Als het kan en als het past werken we samen of sluiten we aan bij partners en programma's in de stad. Naast de terugkerende landelijke evenementen programmeren we ook altijd tijdens de: Culturele Zondagen, St Maartenviering, Vrijheidscolleges en bij het International Literature Festival Utrecht van het Literatuurhuis.

Ook bij de literaire activiteiten proberen we onze bezoekers te verleiden om gebruik te maken van onze collecties boeken, film en muziek. Door activiteiten aan collectie te koppelen, vestigen we bij elke activiteit de aandacht op de bijbehorende segmenten van onze collecties.

Met het Literatuurhuis hebben we de verkenning over de samenwerking in 2017 voortgezet en werken we verder aan samenwerking met als doel dat de Bibliotheek Neude in 2019 het gezicht zal worden van Utrecht City of Literature. Niet alleen op uitvoerend vlak werken we samen; ook de raad van toezicht van de Bibliotheek Utrecht en het bestuur van het Literatuurhuis hebben hun kennismaking met elkaar in 2017 voortgezet.

Europe Direct

Ons Europe Direct Informatiecentrum heeft met cofinanciering bijgedragen aan een aantal van de bovenstaande activiteiten. Ook is door het Informatiecentrum de jaarlijkse informatiemarkt "jij naar het buitenland" georganiseerd. Deze markt is bestemd voor iedereen die een tijdje naar het buitenland wil voor studie en/ of vrijwilligerswerk. Naast de reguliere informatiefunctie, in onze centrale bibliotheek, was Europe Direct aanwezig met een informatiestand op de Emigratiebeurs in Houten, bij de 'Citizen's Dialogue' met Frans Timmermans en de Buitenlandbeurs in de Jaarbeurs.
De subsidieaanvraag voor de periode 2018 t/m 2020 is afgewezen, waarmee een voorlopig einde is gekomen aan de Bibliotheek Utrecht als gastorganisatie van een Europe Direct Informatiecentrum. Desondanks zullen wij deze jaren zeker aandacht blijven schenken aan Europa en Europese thema's, en zal er een vorm van informatie in stand worden gehouden.

Integrale aanpak mediaopvoeding

Om een integrale aanpak van mediawijsheid te kunnen ontwikkelen werken we samen met meerdere Utrechtse partners in het Platform Interculturele Mediaopvoeding. Mira Media, Al Amal, Stichting Vreedzaam en Mekaar maken met de Bibliotheek deel uit van het platform. Dit digitale platform is te vinden op onze website. Het afgelopen jaar is het platform geactualiseerd en uitgebreid. Er is echter nog weinig gebruik gemaakt van het platform. Daarom wordt er in 2018 een plan van aanpak gemaakt om het gebruik te stimuleren. Afgelopen zomer stelden we ons beleid over 'Nieuwe media' vast waarvoor met medialab SETUP is samengewerkt. Ook in het leren lezen van nieuwe technologie speelt de bibliotheek een rol. Een concreet resultaat van de beleidsnota is de inrichting van een Laboratorium in de Centrale Bibliotheek. Dit laboratorium is gestart als 'maakplaats' voor kinderen met de ambitie om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van mediawijsheid, digitaal burgerschap en het zogenaamde 'critical thinking'. Eind 2017 hebben de eerste activiteiten plaatsgevonden. Wij zijn gestart met een aanbod voor jeugd; in 2018 oplopend naar een wekelijks aanbod voor kinderen en een doorgroei naar een aanbod voor volwassenen.

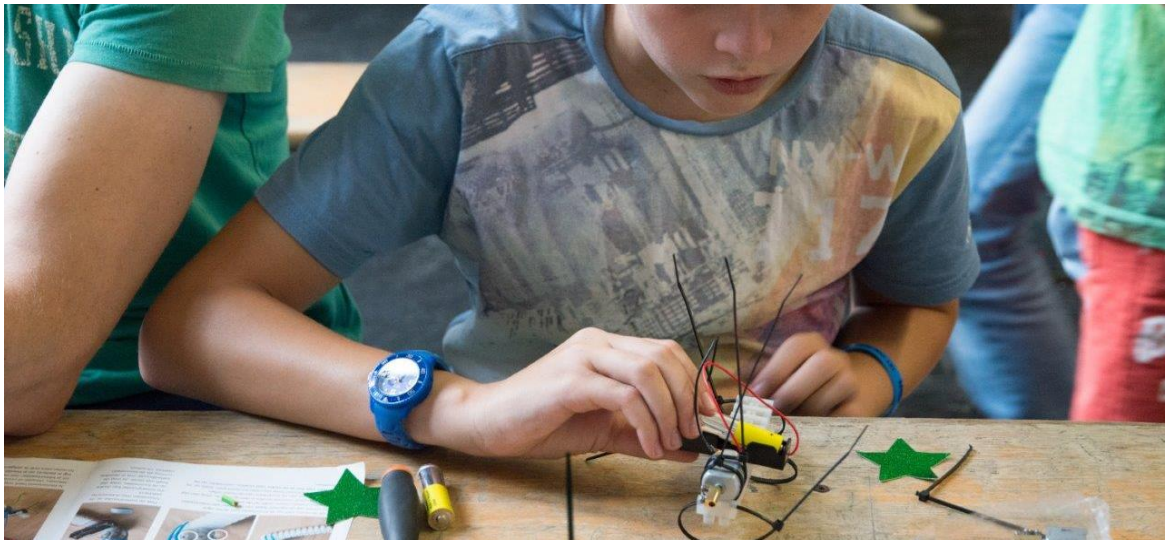

Medio 2017 werd voor het 'Erasmus+' project 'Coliblite' een subsidie van € 425.739,- toegekend. Aan dit internationale project nemen organisaties uit Utrecht, Londen, Modena, Bologna en Boekarest deel. Het project richt zich op de ontwikkeling van digitaal burgerschap van zowel ouders als kinderen, op wijkniveau (in Utrecht in de wijk Zuilen). Ook het vergroten van de digitale competenties van professionals is onderdeel van het project. Het schooljaar 2017 - 2018 is conform de subsidievoorwaarden het voorbereidingsjaar waarin een netwerk gevormd en geconsolideerd moet worden. Aanvrager van het project is Bibliotheek Utrecht en Mira Media is projectuitvoerder.

BoekStart

Voorlezen stimuleert de taalontwikkeling van kinderen en daar kan dus niet vroeg genoeg mee begonnen worden. Daarom hebben wij in al onze vestigingen 'Boekstarthoeken' met aantrekkelijke collecties boekjes voor baby's en dreumesen. Ook in alle acht consultatiebureaus in Utrecht kunnen ouders kennismaken met Boekstart omdat daar ook prentenboekjes en informatie over voorlezen aan hele jonge kinderen gepresenteerd worden. Met aanvullende subsidie van € 50.000 vanuit de gemeente (€ 30.000 subsidie die later verhoogd is met een extra impuls van € 20.000) wordt in samenwerking met de consultatiebureaus, het programma Boekstart bekend gemaakt. Alle ouders van pasgeboren baby's worden uitgenodigd om het Boekstartkoffertje op te komen halen in een van onze vestigingen en hun baby lid te maken van de bibliotheek.
Daarnaast konden wij door de aanvullende subsidie het Boekstartprogramma verder uitrollen in 7 vestigingen. In drieëndertig meetings hebben 871 kinderen en 889 ouders in dit kader genoten van een bijeenkomst rond voorlezen.

Overzicht subsidie Boekstart (3916029)

Boekstart 2017	30.000
Boekstart extra impuls 2017	20.000
Boekstart bijdrage van Stichting Kunst van Lezen	3.045
Totale subsidie Boekstart	53.045

Verantwoording subsidie Boekstart 2017

Personele inzet	12.310
Collectie	7.734
Voorlichting/ PR	3.116
Meubilair	4.140
Scholing	700
Projectadministratie	2.000
Subsidie Boekstart 2017	30.000

Verantwoording subsidie Boekstart extra impuls 2017

Personele inzet	15.184
Out of pocket kosten	3.480
Voorlichting/ PR	336
Projectadministratie	1.000
Subsidie Boekstart extra impuls 2017	20.000

Samenwerking Spelenderwijs Utrecht

Voor de 160 groepen van Spelenderwijs is een intensief programma gefinancierd door de gemeente. In dit programma hebben wij ouders, hun peuter en de pedagogische medewerker in groepsverband ontvangen in een van onze bibliotheekvestigingen. Tijdens het bezoek laten wij ouders en peuters samen genieten van een mooi prentenboek met als doel plezier in voorlezen op de groep en thuis te stimuleren. In dezelfde week van het bibliotheekbezoek ontvangt de pedagogische medewerker een collectie boeken van ons op de groep zodat ook daar met het prentenboek kan worden gewerkt. En voor iedere peuter is het prentenboek (in een bibliotheektas met informatie van ons) beschikbaar om thuis opnieuw voorgelezen te krijgen. Dat voorlezen door ouders aan hun peuters hebben we gestimuleerd in het programmaonderdeel Masterclass Voorlezen. In deze Masterclass lezen ouders aan hun kind voor en is er een medewerker van ons die direct praktische ondersteuning en tips aan de ouders kan geven.
En in het programmaonderdeel 'Leesplezier nu, schoolsucces straks' hebben we in een interactieve meeting het belang van voorlezen voor de schoolcarrière van het kind uitgelegd aan de ouders. Het project is conform de subsidieaanvraag uitgevoerd en wordt uitgebreid geëvalueerd in een separate projectverantwoording.

Overzicht subsidie Voor- en vroegsschoolse Educatie VVE (3916069)	
Personele inzet	71.950
Collectie/ materiaal	21.050
Voorlichting/ PR	4.000
Scholing	3.000
Subsidie Voor- en vroegschoolse Educatie VVE 2017	100.000

Basisonderwijs

Met name voor het basisonderwijs hadden wij een, naar verhouding, groot aanbod. Een gedeelte van de ruimte om een uitgebreider programma binnen het sociale domein te ontwikkelen is gevonden in het verkleinen van ons portfolio van diensten en activiteiten voor het basisonderwijs.
De keuzes in afwegingen die we daar bij gemaakt hebben zijn:

- bij doorberekening van capaciteit reële uurlonen als uitgangpunt hanteren;
- bij versmalling van het aanbod hebben we gekozen om de meest effectieve programma's te behouden die aansluiten bij belangrijke momenten in de taal- en lees schoolloopbaan van kinderen (bijvoorbeeld het programma voor groep 3). Programma's die aansloten bij campagnes zoals Kinderboekenweek bieden we niet meer aan;
- verminderen van de capaciteit van 1.200 bibliotheekbezoeken naar 950 bezoeken in schooljaar 2017-2018;
- het collectie aanbod voor het basisonderwijs verder te standaardiseren en te uniformeren zodat er minder capaciteit op ingezet hoeft te worden;
- de intekening op het onderwijsprogramma efficiënter te laten verlopen via onze nieuwe webwinkel.

De vrijgemaakte capaciteit hebben we ingezet op vergroten van ons bereik in het sociale domein (zie onder digiTaalhuis).
Bij de start van het schooljaar 2017-2018 bleek dat de keuzes tot onderintekening op de opengestelde capaciteit hadden geleid. Wij bieden onze producten en diensten aan scholen aan per schooljaar. Daardoor is er voor 2017 geen grote terugval in ons bereik onder de scholen omdat er in het schooljaar 2016-2017 nog geen sprake was van andere keuzes in het aanbod. De effecten van de koerswijzigingen in het schooljaar 2017-2018 zijn pas zichtbaar in de resultaten van 2018. Door extra in te zetten op relatiebeheer hebben we de onderintekening weten te beperken tot 16% ten opzichte van de aangeboden capaciteit.

Voortgezet onderwijs

Onze investering in bereik binnen het voortgezet onderwijs heeft gerendeerd. Vijftien van de vierentwintig scholen hebben met 194 groepen van ons aanbod gebruik gemaakt. Ook hebben maar liefst drieënvijftig klassen van zeven scholen deelgenomen aan Read2Me!, de landelijke voorleeswedstrijd voor de brugklas. .
De organisatie van "stap op de Rode Loper" heeft besloten dit programma in Utrecht pas uit te rollen na in gebruik name van bibliotheek Neude. Wij vinden het een aantrekkelijk programma voor VMBO-scholieren en betreuren dan ook deze keuze.

Basis dienstverlening in onze vestigingen

Naast programmatische activiteiten bieden we als vanouds basis dienstverlening aan voor alle inwoners van de stad met als belangrijkste items:

- Onze collecties boeken en andere media in onze bibliotheekvestigingen hebben we, zo verleidelijk en vindbaar mogelijk gepresenteerd. Nieuw in 2017 was het displayen in aansluiting op thema's van activiteiten waardoor er verbinding gemaakt wordt tussen de collectie en georganiseerde events;
- Het E-book aanbod is een landelijk (georganiseerd) aanbod dat vanuit de Koninklijke Bibliotheek wordt uitgevoerd. In 2017 zijn er door onze leners 63.543 e-books geleend. Dat is 2,5% van ons totaal aantal uitleningen. Vooralsnog neemt het e-books lenen met je bibliotheekabonnement dus geen grote vlucht.
- De collecties muziek. Naast onze eigen collectie kunnen onze leden gebruik maken van MuziekwebLuister. Dat is een landelijk dienst waar bibliotheekleden zo'n 6 miljoen tracks kunnen beluisteren. Hiervan wordt beperkt gebruik gemaakt. Bij de eigen collectie heeft de trend van dalend gebruik zich voortgezet. Het uitlenen van cd's is nu nog 20% van wat het ooit was.
- Onze Kidscorners waar peuters en kleuters prentenboeken kunnen bekijken en tegelijkertijd kunnen beluisteren zijn onveranderd een zeer populair bij kinderen;
- Lees-, werk- en studieplekken in onze bibliotheekvestigingen met toegang tot internet. Deze plekken worden in al onze vestigingen intensief gebruikt. Naast het intensieve gebruik van onze pc's zijn er steeds meer bezoekers die hun eigen apparatuur gebruiken;
- De Skoolzones in onze vestigingen in Kanaleneiland, Zuilen en Overvecht waar kinderen hun werkstukken kunnen maken en hun spreekbeurt of boekbespreking voorbereiden. Wij bieden deskundige ondersteuning bij het zoeken naar informatie. De Skoolzones zijn drie middagen per week open en worden vooral gebruikt door kinderen in de bovenbouw van het basisonderwijs.

Bovenstaande diensten en producten bieden we aan in onze dertien vestigingen. Door "full service" op drukke tijden een beperkte service op rustiger tijden aan te bieden, hebben we binnen de financiële kaders zo ruim mogelijke openingstijden gerealiseerd.

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheken

Op bovenstaande wijze geven wij ook invulling aan de vijf functies die in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken benoemd zijn.

'De Bibliotheek is een voor een ieder toegankelijke openbare voorziening die in ieder geval de volgende functies omvat, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. organiseren van ontmoeting en debat; en
5. laten kennis maken met kunst en cultuur'.

3. Ambities en de behaalde resultaten

	Resultaat 31-12-2016	Beoogd resultaat 2017	Resultaat 2017
Algemeen			
Leners (abonnementhouders/ leden)	72.657	70.000	74.025
Aantal fysieke bezoeken	1.313.029	1.300.000	1.266.585
Digitale bibliotheek/ bezoekers website	894.289	1.000.000	885.897
Gebruik bieb app	172.966		237.066
Collectie & Informatie			
Aantal uitleningen	2.557.193	2.700.000	2.408.923
Uitleningen E-books	57.673	40.000	63.543
Virtueel			
Abonnees Nieuwsbrief (digitaal)	31.230		29.197
Abonnees Nieuwsbrief jeugd (digitaal)	22.531		21.884
Facebook aantal 'likes'	6.132		6.374
Volgers Twitter	3.044		3.126
Volgers Instagram	0		1.046
Educatie			
Deelname Peutercentra Spelenderwijs	100%	90%	100%
Deelname PSZ/KDV	42%	50%	13%
Deelname scholen primair onderwijs	85%	90%	91%
Deelname scholen voortgezet onderwijs	66%	50%	63%
Uitgezette project/wisselcollecties	2.558	2.000	1.339
Bibliotheekbezoeken 0-4 jarigen (groepen)	176	200	149
Bibliotheekbezoeken 4-12 jarigen (groepen)	619	625	493
Bibliotheekbezoeken VO (groepen)	138	150	194
Ouderbijeenkomsten Spelenderwijs (groepen)	140	125	113
Activiteiten			
digiTaalhuis (inclusief cursussen door derden georganiseerd en door ons gefaciliteerd)	259(groepen)	2.000	2.060
Ouderen in de wijk; aantal deelnemers	101	150	224
Digilab; aantal bezoekers	930	200	917
Gasten Ontmoeting&Debat en Literatuur&Cultuur	7.369	5.000	7.349
Gasten/deelnemers leesbevorderingsprogramma's (jeugd)	1.426		1.266

Toelichting op de cijfers

- Het aantal bezoeken aan onze vestigingen is afgenomen met 3,5%. Daarin volgen wij de landelijke trend van minder bibliotheekbezoek.
- De bieb-app wordt volop gebruikt voor het verlengen van geleende materialen. Het groeiend app gebruik zorgt voor een afnemend gebruik van onze website;
- Onze uitleningen zijn teruggelopen met bijna 6%. Er zijn zowel minder jeugd- als materialen voor volwassenen geleend. Opvallend is dat uitleningen van non-fictie materialen vrijwel stabiel zijn en de uitleningen van fictie teruglopen. Informatieve boeken worden minder aangeboden als E-book dan romans en leesboeken voor kinderen;
- Het aantal uitleningen van E-books (via de landelijke online bibliotheek) is met 10% gestegen. Dat is een forse stijging. Op het totaal van onze uitleningen is het 2,6%.
- Bij de peutercentra van Spelenderwijs hebben we, met behulp van de extra aanvullende subsidie een bereik van 100%. Voor de andere peuterspeelzalen en kinderdagverblijven leveren we uitsluitend collecties;
- Bij de bibliotheekbezoeken basisonderwijs tekent zich de (geplande) afname aan bezoeken af. Deze lijn zal verder doorzetten in het volgende schooljaar;
- Afname project/ wisselcollecties is het gevolg van standaardisering en beperking aantal wisselcollecties;
- De in de beoogde resultaten voorziene groei van het aantal mensen dat een (digiTaal)cursus in een van onze vestigingen volgt, is gerealiseerd. Op onderliggende cijfers wordt ingezoomd in de verantwoording van de extra wmo-subside.
- Het aantal gasten bij activiteiten Ontmoeting&Debat en Literatuur&Cultuur is min of meer gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. In 2016 hadden wij een aantal grote activiteiten in de hal van het oude postkantoor aan de Neude die er in 2017 niet waren.

4. Bedrijfsvoering

Ondernemingsplan 2015 - 2020

Bij het opstellen van het jaarplan voor 2017 hebben we vier koerswijzigingen geschetst die nodig zijn om de waarden en de 'bestelling namens de stad' succesvol te maken:

- De Bibliotheek wordt (nog meer) een waardengedreven organisatie, gericht op het realiseren van de gevraagde maatschappelijke meerwaarde.
- De Bibliotheek gaat zich (nog meer) richten op de maatschappelijk kwetsbare groepen die minder gebruik maken van het generieke bibliotheekaanbod
- De Bibliotheek gaat nadrukkelijk, door een programmerende organisatie te worden, de ontwikkel- en informatiebehoefte van de Utrechters verbinden met de producten en diensten die de Bibliotheek vanuit haar missie en functie kan aanbieden
- De Bibliotheek wil haar dienstverlening op peil houden door voor groepen die het kunnen en willen betalen meer kostendekkend te gaan werken en daardoor in het subsidiebudget ruimte te creëren voor de realisatie van bovengenoemde punten.

In hoofdstuk 1 is al aangegeven wat wij doen om meer en meer waardengedreven te worden. Bij de vele kansen die in beeld komen, de partners die zich aandienen en in de prioriteitstelling die dat onvermijdelijk met zich mee brengt hebben we steeds afgewogen of dit een concrete bijdrage levert aan de opgave waar we voor staan.

Met de ervaringen die wij opgedaan hebben in het project Ouderen in de wijk slagen wij er beter in om moeilijker bereikbare groepen in hun eigen omgeving en taal aan te spreken. Met Mira Media hebben we een plan van aanpak opgesteld om de bibliotheekfunctie beter onder de aandacht te brengen en te koppelen aan de behoeften van mensen met een migratieachtergrond. De uitvoering hiervan gaat in 2018 plaats vinden.
In de programmering hebben we gewerkt aan een verschuiving waarbij het gesprek met Utrechters over hun leven, wat hen bezighoudt en waar zij tegen aan lopen steeds meer een belangrijk vertrekpunt vormt voor de programmering. De werkwijze om vanuit marketinginstrumenten tot een bepaling van doelgroepen en aanbod te komen is nog steeds zinvol maar leidt wanneer deze als enige wordt toegepast nog steeds tot een aanbodgerichte dienstverlening. De Bibliotheek wil juist het aanbod meer laten bepalen door de behoeften van de burgers.
Doordat de belangrijkste vestigingen voor kostendekkende programmering (Neude en Leidsche Rijn Centrum) waarvan in het Ondernemingsplan de planning was dat deze in 2017 al in bedrijf zouden zijn nog niet zijn opgeleverd is er een achterstand ontstaan in het experimenteren met kostendekkende tarieven voor dienstverlening. De mogelijkheden daartoe zijn in de huidige Centrale Bibliotheek beperkt. De ervaringen laten zien dat tarieven vragen mogelijk is maar dat de omvang beperkt is. De ervaringen in het verwerven van extra subsidiegelden bij diverse overheden en sponsoren zijn daarentegen juist ruimer dan gedacht.

Organisatieontwikkeling

Volgens planning is in 2016 besloten de inrichting van de organisatie aan te passen om slagvaardig invulling te kunnen geven aan het Ondernemingsplan en in de komende vier jaar de geplande transitie door te kunnen maken. Daarbij lag er druk op de organisatie omdat bovenop de eerdere financiële taakstellingen en de kaders van het Bedrijfsplan Verzelfstandiging invulling moest worden gegeven aan de taakstellingen die aanvullend in 2014 zijn opgelegd. Wij hebben in 2016 de organisatie zodanig aangepast dat in meerjarig perspectief aan die eis voldaan is en met de Ondernemingsraad hebben we afspraken gemaakt om de reorganisatie te evalueren en waar nodig bij te sturen. 2017 is het eerste volle kalenderjaar waar gewerkt is met en vanuit de aangepaste organisatie.

In 2017 was er communicatie met de medewerkers door middel van algemene personeelsvergaderingen en werkoverleggen. Het evalueren van de reorganisatie en de gevolgen daarvan waren belangrijke bespreekpunten.
De evaluatie betrof zowel het niveau van de organisatie en daarmee de gekozen organisatiestructuur als ook het niveau van de medewerkers en hun functies. Voor wat betreft het laatste aspect is er in 2017 sprake geweest van het, op eigen verzoek, verschuiven van medewerkers over verschillende afdelingen om te komen tot een betere match tussen medewerker en gekozen functie.
In het medewerkerstevredenheidsonderzoek zijn medewerkers zowel bevraagd over hun tevredenheid als over de reorganisatie. Ook in de gesprekken die hierover met medewerkers gevoerd zijn beide aspecten bevraagd.
De uitkomsten en aanbevelingen van het medewerkerstevredenheidsonderzoek zijn besproken in diverse gremia zoals de OR, met de medewerkers en in de Raad van Toezicht. Ook zijn er, op grond van de bespreking met de medewerkers, werkgroepen ingesteld die specifieke punten verder hebben uitgewerkt. De oogst van al deze uitkomsten vormt de basis voor het transitieplan waarin verdere ontwikkeling van de organisatie wordt uitgelijnd en waarin zaken uit het reorganisatietraject die aanpassing behoeven, worden bijgestuurd.
Op organisatieniveau zijn als aandachtspunten benoemd: het werken in een matrixstructuur, versnippering van taken bij sommige medewerkers, behoefte om het gevoel van 'eigenaarschap' en daarmee verantwoordelijkheid voor een vestiging te versterken en hernieuwde invulling van de functies van netwerkers in de wijkvestigingen. Op deze onderwerpen zijn vervolgens werkgroepen aan de slag gegaan die uiteenlopende oplossingen verkend hebben.
Deze worden verwerkt in het Transitieplan dat in het voorjaar van 2018 wordt opgesteld en met de medewerkers zal worden gedeeld en besproken.

Organogram

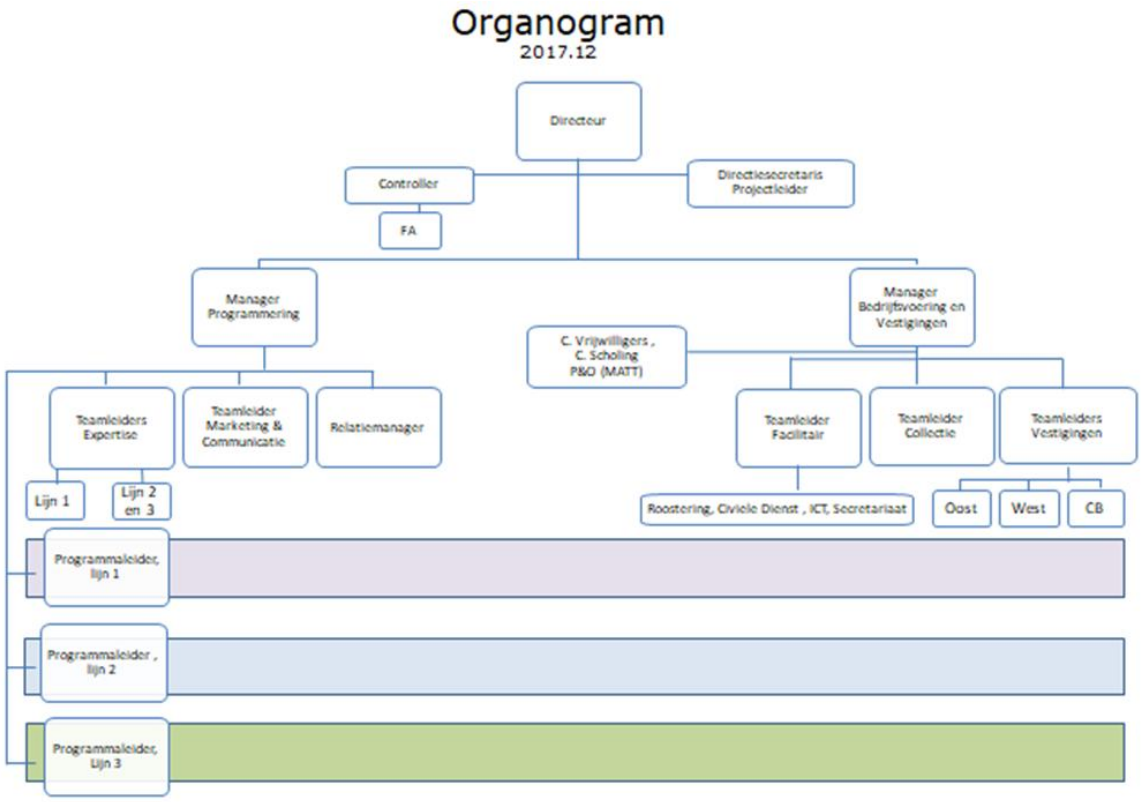

Personeel

Scholing

Er is, zowel individueel als in groepsverband, geschoold op competenties en vaardigheden om medewerkers zo goed mogelijk te ondersteunen bij de veranderde functie-eisen in de nieuwe organisatie. Niet alle trainingen konden, om rooster technische redenen, ingepland worden en zijn doorgeschoven naar 2018.

Vrijwilligers

Bij activiteiten hebben we in de uitvoering samengewerkt met partners en ook hebben we, in overeenstemming met de OR, vrijwilligers ingezet. Ons voornemen om vrijwilligers in te zetten over de volle breedte van de publieke dienstverlening hebben we nog niet kunnen waarmaken. Door het vonnis van de rechtbank in 2016 werd bepaald dat het ons niet was toegestaan om vrijwilligers in te zetten voor werkzaamheden die tot voor kort werden uitgevoerd door betaalde krachten. Een opmerkelijke uitspraak omdat 98% van de openbare bibliotheken ondersteund wordt door vrijwilligers die taken verrichten in de dienstverlening. Het vooralsnog niet in mogen zetten van vrijwilligers hebben we binnen de begroting op kunnen lossen.

Gerechtelijke procedure voormalige medewerkers

Conform de gerechtelijke uitspraak in het proces dat door drie medewerkers, waar wij het dienstverband van hadden beëindigd, was aangespannen hebben wij de betreffende medewerkers weer in dienst genomen. Een van deze medewerkers is per 1 januari ’18 alsnog uit dienst gegaan.

Omvang en samenstelling

	Per 31 december 2016	**Per 31 december 2017**
Aantal medewerkers	138	129
Aantal fte	104,3	98,6
Gemiddelde leeftijd	50,7	51,7
Verdeling mannen/vrouwen	43 mannen/95 vrouwen	39 mannen/90 vrouwen
Aantal fulltimers	20	16
Aantal parttimers	128	113
Aantal vrijwilligers	74	84

De formatie is in 2017 afgenomen met 5,6 fte (203,8 uur) ten opzichte van 2016.
Er hadden 129 mensen een dienstverband met de Bibliotheek Utrecht op 31 december 2017.
Er stonden in totaal 84 vrijwilligers ingeschreven bij de Bibliotheek Utrecht. 74 vrijwilligers worden ingezet in de dienstverlening van Bibliotheek aan Huis, 10 vrijwilligers op andere plekken.
Daarnaast zijn er bijna 150 vrijwilligers in onze vestigingen actief via onze partners.
Er zijn 10 jubilea gevierd in 2017, 7 medewerkers waren 25 jaar in dienst en 3 medewerkers waren 40 jaar in dienst.

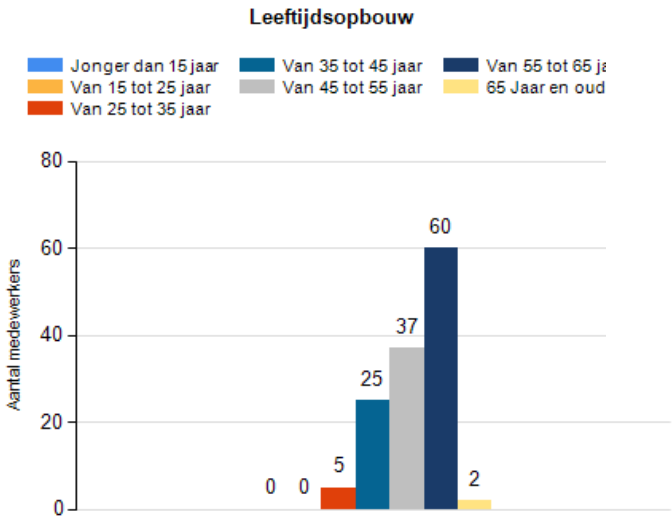

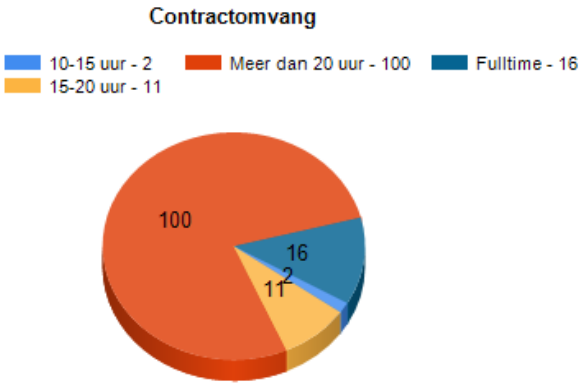

Verzuim

	Per 31 december 2016	Per 31 december 2017
Verzuimpercentage	4,7%	5,9%
Aantal ziekmeldingen	201	200
Kortdurend en middellang verzuim	1,7%	1,9%
Langdurig verzuim	3,0%	4,0%
Aantal langdurig zieken	17	17

De gemiddelde duur van afwezigheid van de zieke medewerker was hoger dan in 2016, zowel bij kortdurend en middellang verzuim als bij langdurend verzuim. Dit is terug te zien in de stijging van het overall verzuimpercentage.
Evenals in 2016 waren er 17 langdurig zieken.

Vacatures

Het resterende deel van de vacatureruimte die was ontstaan tijdens de reorganisatie is ingevuld met functies zoals Relatiemanager en Specialisten Marketing & Communicatie. Daarnaast is een aantal uit dienst getreden medewerkers vervangen zoals een manager en de teamleider facilitaire ondersteuning.

Ondernemingsraad

Overleg Ondernemingsraad met bestuurder en RvT

Er hebben 10 reguliere overlegvergaderingen met de directeur plaatsgevonden. Ook het jaarlijkse overleg met de Raad van Toezicht heeft plaatsgevonden. Besproken zaken zijn:

- Vrijwilligers
- Evaluatie van de reorganisatie
- Input uit dialoogbijeenkomsten
- Medewerker Tevredenheidonderzoek
- Generieke regeling voor sluiting op feest- en gedenkdagen
- Reglement OR
- Preventiemedewerker

Samenstelling Ondernemingsraad 31 december 2017

Marjan Poort	Voorzitter	Medewerker Dienstverlening / Expertisemedewerker / Expertisespecialist
Martijn de Haas	Secretaris	Medewerker Dienstverlening
Medine Akdeniz	Lid	Medewerker Dienstverlening
Mohammed Bahida	Lid	Roostermaker/ Medewerker Dienstverlening
Sandra Dorèl	Lid	Expertisemedewerker
Steven van Wulfften Palthe	Lid	Medewerker Dienstverlening

Distributie en huisvesting

Met 13 vestigingen beschikken wij over een dicht netwerk van bibliotheekvoorzieningen in de stad. In de Centrale Bibliotheek en zes grote vestigingen die goed gespreid over de stad liggen bieden we naast dienstverlening activiteiten en cursussen aan. De zes tussenliggende kleinere vestigingen zetten we vooral in voor het uitlenen van onze bibliotheekmaterialen, het ontvangen van groepen kinderen (voorscholen en basisonderwijs) en het bieden van lees- en studiewerkplekken. De fijnmazige spreiding brengt met zich mee dat we een relatief groot deel van ons budget inzetten voor huisvesting. In financiële afwegingen is het onderzoeken van goedkopere (en/ of alternatieve) huisvesting voor onze bibliotheekvoorzieningen een belangrijk aandachtspunt. Voor onze vestiging in Lunetten wilden wij goedkopere huisvesting realiseren maar wijkbewoners en de gemeente hechten groot belang aan de vestiging van de bibliotheek in de Musketon. Dat heeft geleid tot een huuraanpassing en er is een traject opgestart voor het aanpassen van ruimte en voorwaarden binnen de Musketon. Onze vestiging in Zuilen hebben we in de tweede helft van 2017 gemoderniseerd en aangepast. Ook Overvecht zullen we aanpassen. Door het uitlopen van de trajecten voor Neude en Leidsche Rijn Centrum is de voorbereiding en uitvoering van dit traject in het gedrang gekomen.

Neude

De voorbereiding voor de huisvesting van de Centrale Bibliotheek in het voormalige postkantoor aan de Neude is in 2017 voortgezet. Hiervoor is door de gemeente voor het jaar 2017 uit het gereserveerde investeringsbudget een projectsubsidie van € 2.153.000 beschikbaar gesteld. De volgende acties en activiteiten hebben in 2017 plaatsgevonden:

- De omgevingsvergunning werd verleend.
- Het huurcontract werd ondertekend.
- Er is een aannemer voor de afbouw van de bibliotheek geselecteerd.
- De eigenaar heeft een aannemer voor de verbouwing van het casco geselecteerd.
- De selectie van een horecapartner is voorbereid en zal begin 2018 van start gaan
- De projectorganisatie om de daadwerkelijk voorbereiding en inhuizing mogelijk te maken is in het najaar van start gegaan. Onder meer op: bouw, exploitatie, programmering, inrichting, facilitair en communicatie zijn deelprojecten gestart. Ter versterking van het team is externe deskundigheid ingehuurd.

De start van de verbouwing werd eind 2017 voorzien in februari 2018.

Verantwoording subsidie de Bibliotheek Neude (4137029)

Proceskosten	101.114
Bouw en inrichting	174.699
Programmering	329
Communicatie	13.454
Afbouwkosten	8.136
Totaal besteed 2017	297.732
Subsidie de Bibliotheek Neude 2017	2.153.730
Nog te besteden	1.855.998

Leidsche Rijn Centrum

De voorbereiding van de bouw van onze nieuwe bibliotheekvestiging Leidsche Rijn Centrum heeft op een aantal onderdelen vertraging opgelopen. De planning voor de oplevering is door de gemeente doorgeschoven naar eind 2018 waardoor het minstens voorjaar 2019 wordt voordat deze bibliotheekvestiging geopend zal worden.

Duurzaamheid

In 2017 hebben wij een aantal duurzaamheidsmaatregelen getroffen:

- Per 1 januari 2018 verliep het mantelcontract energie van de gemeente Utrecht waar wij nog gebruik van maakten. Wij nemen nu onze energie af binnen een collectief voor culturele instellingen dat groene energie levert;

- Bij de modernisering van Zuilen zijn energiemaatregelen getroffen. Zo is verlichting van minder frequent gebruikte ruimtes geregeld met detectieschakelaars en op het dak van de vestiging zijn zonnepanelen geplaatst, hoofdzakelijk om te voorzien in onze eigen energiegebruik en met levering aan het elektriciteitsnet bij overcapaciteit;
- Vanuit de gemeente is er een gebouwscan in onze vestiging in Overvecht gedaan. De aanbevelingen voor energiemaatregelen (met een terugverdientijd binnen vijf jaar) zijn door ons overgenomen en worden uitgevoerd.

Programmeren en business cases

Om als programmerende bibliotheek te (gaan) werken moet de Bibliotheek als het ware een nieuw vak leren en alle activiteiten beoordelen op de bijdragen die ze leveren in de realisatie van de maatschappelijke waarden en de mate waarin ze voorzien in de informatie- en leerbehoeften van uiteenlopende groepen in de samenleving.
Kosten (van ontwikkeling en uitvoering) moeten worden afgezet tegen de mogelijke baten, (tarifering en mogelijke (aanvullende) inkomstenbronnen) en het maatschappelijke effect.
Om de voorzieningen maximaal te laten renderen, geen onnodig ondernemingsrisico te lopen en voldoende te kunnen innoveren worden er op basis van de informatie uit klantenonderzoek en klantenpanels, en op basis van een jaarprogrammering businescases ontwikkeld. Daarmee wordt afgewogen welke activiteiten tegen welke prijs op verantwoorde wijze mogelijk zijn. Langs deze weg wordt invulling gegeven aan het ondernemerschap van de bibliotheek en worden de financiële taakstellingen gerealiseerd. Met de 'blauwe wereld' (activiteiten die zo veel mogelijk kostendekkend zijn georganiseerd) en de 'groene wereld' (activiteiten die gezien aard en doelgroep vooral met subsidie worden gedekt) hebben we verder ervaring opgedaan.

De lessen tot nu toe geleerd omvatten:
- Er zit een duidelijke begrenzing aan de prijs die de bibliotheek kan vragen voor activiteiten; anders ontstaat vraaguitval;
- Gezien de kleinschaligheid van onze accommodaties en de relatief kleine groepen die bereikt kunnen worden is het lastig om kostendekkend te programmeren;
- Het is (relatief) eenvoudiger om kosten gedekt te krijgen door aanvullende subsidie of sponsoring voor activiteiten in het sociaal domein (groene wereld) dan om in de blauwe wereld kostendekkend te werken;
- Doordat onze twee belangrijkste locaties waar we gaan programmeren (Neude en Leidsche Rijn Centrum) nog niet beschikbaar zijn hebben we nog niet 'echt' kunnen oefenen.

Samenwerken als kernactiviteit

Samenwerking met andere partijen is een kernactiviteit van de bibliotheek geworden. Wij hebben in 2017 met uiteenlopende partners samenwerkingsafspraken verder ontwikkeld. In 2017 was er onder meer samenwerking met:
- Taal doet meer op het vlak van laaggeletterden;
- Wij 3.0 op het vlak van digitale vaardigheden;
- Mira Media op het vlak van digitaal burgerschap;
- Het Literatuurhuis in literaire activiteiten;
- Stadspodium in debatten in de wijken;
- Stichting Sint Maarten rond de viering van Sint Maarten;
- Diverse organisaties in de uitvoering van Ouderen in de Wijk;
- Internationale partners in het project Coliblite (Erasmus+).

Met het Nederlands Filmfestival en de Hogeschool voor de Kunsten hebben we verkennende gesprekken gevoerd over mogelijke samenwerking.

Vooruitblik 2018

2018 staat voor een belangrijk gedeelte in het teken van de grote bouwtrajecten voor Leidsche Rijn Centrum en de herhuisvesting van de Centrale Bibliotheek aan de Neude. Ook het vervolmaken van onze programmering is een belangrijk aandachtspunt. We verwachten deze zaken conform begroting 2018 uit te kunnen voeren. De subsidie 2017 voor de Neude is, door vertraging in de planvorming, niet helemaal besteed. Aangevuld met de lening van de Nederlandse Waterschapsbank die per 1 januari 2018 inging hoefde er voor 2018 geen subsidie opgevraagd te worden uit het budget voor het Neude project. Leidsche Rijn Centrum wordt opgeleverd in week 50. Bouw en inrichting zullen plaatsvinden conform investeringsbegroting.
Medio 2018 worden de laatste openstaande uren (door reorganisatie en vacatures) ingevuld. Omdat we geen vrijwilligers in de dienstverlening in mogen zetten hebben we een extra bedrag van € 80.000 begroot in de reorganisatievoorziening voor de inzet van opruimkrachten.
Investeringen, financiering en personeelsbezetting zal conform begroting 2018 zeer in lijn zijn met het boekjaar 2017.

Begroting 2018

Totale baten 13,7 miljoen
Totale lasten 13,7 miljoen
Begroot resultaat 0.

Vrije reserve

Het streven is om de vrije reserve te laten groeien naar 15% van het balanstotaal. Doel van deze reserve is om mogelijke tegenvallers in de toekomst op te vangen.

5. Financiën

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Baten			
Subsidies	11.514.182	12.188.500	11.965.409
Gebruikersinkomsten	1.420.779	1.053.000	1.374.932
Dienstverlening	639.761	447.168	676.266
Diverse baten	104.793	288.087	212.809
Totaal baten	13.679.516	13.976.755	14.229.416
Lasten			
Personeel	7.075.977	6.613.891	7.263.708
Afschrijvingen	355.142	449.459	357.150
Bestuur en organisatie	178.510	251.874	315.365
Huisvesting	3.163.492	3.799.726	3.089.100
Collectie en media	1.415.506	1.346.282	1.316.551
Automatisering	576.081	677.125	681.039
Kantoor	237.404	428.641	418.063
Transport	21.442	26.144	40.798
Overige lasten	153.983	222.097	173.561
Totaal lasten	13.177.538	13.815.239	13.655.335
Resultaat uit bedrijfsvoering	501.978	161.516	574.081
Financiële baten	4.370	-	8.148
Financiële lasten	-84.987	-161.516	-90.326
Resultaat voor resultaatverdeling	421.362	-	491.903

Financieel beeld

Om een beeld van de financiële positie te geven is onderstaand een korte weergave van de balans en een analyse van het resultaat over 2017 opgenomen.

Activa	2017	Passiva	2017
Materiële vaste activa	2.227.127	Eigen vermogen	1.762.193
		Voorzieningen	452.567
Vorderingen	4.388.797	Langlopende schulden	2.491.316
Liquide middelen	5.901.632	Kortlopende schulden	7.811.480
Totaal vlottende activa	10.290.429		
Totaal Activa	12.517.556	Totaal Passiva	12.517.556

De Bibliotheek Utrecht heeft over 2017 een positief exploitatieresultaat van € 421.362,-. Het begrote exploitatieresultaat is € 0.

Financiële kengetallen

	2017	2016
Solvabiliteit	14,0%	10,0%
Eigen vermogen/subsidie inkomsten	15,3%	11,2%
Liquiditeitsratio	1,32	1,23

De solvabiliteit (eigen vermogen/ totaal vermogen) bedraagt eind 2017 14,0 % en is gestegen ten opzichte van 2016. De verhouding eigen vermogen - subsidie inkomsten bedraagt 15,3 % en is in 2017 gestegen.
De liquiditeitsratio (vlottende activa/ kortlopende schulden) bedraagt 1,32 en is gestegen in 2017.

Gift

Bibliotheek Utrecht ontving in 2017 een gift van in totaal € 150.000 die specifiek bestemd is voor de inrichting van de Bibliotheek Neude.

6. Risicoanalyse

De belangrijkste bedrijfseconomische risico's in 2017 waren:

1. Daling van het aantal betalende leden. De teruglopende inkomsten die hier het gevolg van waren, zijn gecompenseerd door andere gebruikersinkomsten.
2. De financiële aannames uit het Bedrijfsplan Verzelfstandiging zijn inmiddels door de werkelijkheid achterhaald. De financiële taakstellingen zijn duidelijk, worden in meerjarig perspectief gerealiseerd en zijn verwerkt in de meerjarenbegrotingen voor de komende jaren.
3. Voldoende investeringsruimte voor innovatie. De gewenste innovatieve ontwikkelingen zijn waar mogelijk uitgevoerd binnen de begroting (deels vanuit de basissubsidie en deels gerealiseerd uit aanvullende subsidies).
4. De beoogde kostenreductie is behaald. Weliswaar moesten op grond van een gerechtelijke uitspraak 3 medewerkers terug in dienst genomen worden maar dat is binnen onze begroting opgelost.
5. De geraamde extra inkomsten uit tarieven en extra subsidies hebben we gehaald.
6. Het mogen inzetten van vrijwilligers in de dienstverlening is nog steeds een issue. Er is een patstelling ontstaan tussen de uitspraak in hoger beroep, formulering in de cao, interpretatie van deze materie door de OR en interpretatie door het FNV. In de begroting 2017 (en ook in 2018)was er rekening gehouden met inzet van scholieren als opruimkrachten. Dit heeft ervoor gezorgd dat in het uitleenproces met hele krappe roosters gedraaid moet worden maar het heeft niet geleid tot bedrijfseconomische risico's.
7. De vraag of de medewerkers voldoende in staat zijn om nieuwe taken en functies op te pakken, is het afgelopen jaar een aantal malen aan de orde geweest:
   - Voor een gedeelte van de medewerkers die 'niet lekker in een functie zaten' is bij interne vacatures het takenpakket aangepast en ontstond er ruimte om nieuwe medewerkers van buiten de organisatie aan te trekken met de juiste competenties en vaardigheden.
   - Met een aantal medewerkers zijn ontwikkelafspraken gemaakt om op termijn aan de functie-eisen te kunnen voldoen.
8. Door de veranderde situatie in de bouw bleken de marktprijzen in de aanbestedingen in 2017 veel hoger dan toen in 2014 de beschikbare budgetten werden vastgesteld. Door onderhandelingen, aanpassing programma en het vinden van aanvullende middelen is dit opgelost.
9. Door de gemeente als bouwheer is verdere vertraging van de realisatie van Bibliotheek Leidsche Rijn Centrum aangegeven. Dit traject loopt inmiddels al sinds 1996. Door de latere oplevering en door de toevoeging van veel horecamogelijkheden aan LRC ontstaat mogelijk een exploitatierisico.

Voor het risicobeheer werken we met een overzicht van de risico's, een analyse wat de kans is dat zij zich voordoen, een inschatting wat de mogelijke impact is en een inventarisatie hoe wij moeten reageren op deze risico's indien deze zich daadwerkelijk voordoen. Deze aanpak wordt half jaarlijks geactualiseerd en besproken met de auditcommissie van de raad van toezicht.

7. Beheer en Bestuur

Governance

De Stichting de Bibliotheek Utrecht werkt met het Raad van Toezichtmodel voor professionele organisaties. Deze vorm van bestuur is conform de uitgangspunten van de Code Cultural Governance. De Raad van Toezicht vervult daarbij goedkeurende, controlerende en adviserende taken en heeft bevoegdheden met betrekking tot belangrijke (strategische) keuzes en het bestuur. De directeur-bestuurder heeft de bestuursverantwoordelijkheid en stelt het beleid vast. De regels zijn vastgesteld in 2014, en worden door bestuur en Raad van Toezicht periodiek getoetst. De Bibliotheek overlegt jaarlijks de Eigen Verklaring Governance Code aan de Gemeente Utrecht.
Als directeur-bestuurder is aangesteld de heer Ton van Vlimmeren. De directeur vervult nevenfuncties als bestuurslid bij de stichting Pica (Beheersstichting Project voor geïntegreerde Catalogus Automatisering) en voorzitter van het bestuur van NBD|Biblion (Nederlandse Bibliotheek Dienst). De vergoedingen voor deze nevenfuncties komen ten goede aan de Bibliotheek Utrecht. De heer Van Vlimmeren is tevens bestuurder van de Stichting Realisatie de Neude. Dit betreft een onbezoldigde functie.
De stichting is gevestigd te Utrecht, St. Jacobstraat 127, 3511 BP en op 15 november 2012 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56471572.

Het bestuursverslag en de jaarrekening worden, via de website, openbaar gemaakt. In de combinatie voldoet dit verslag daarmee aan de richtlijn voor jaarverslaglegging (RJ640).

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken van de stichting. De Raad van Toezicht ondersteunt de bestuurder met advies en kan indien nodig ingrijpen. De Raad richt zich bij de vervulling van zijn taak op het belang van de stichting en weegt daarbij de belangen af van de bij de stichting betrokkenen. De Raad van Toezicht heeft ter ondersteuning van zijn eigen functioneren een remuneratiecommissie en een auditcommissie in het leven geroepen.

De Raad van Toezicht is in 2017 5 keer bij elkaar geweest en heeft 2 keer een telefonische vergadering belegd. Van elke vergadering is een verslag gemaakt. De belangrijkste onderwerpen die besproken zijn:

- Goedkeuring jaarrekening en jaarverslag 2016;
- Tussentijdse resultaten;
- Begroting en jaarplan 2018;
- Prognose 2017 – 2021;
- Herhuisvesting centrale bibliotheek en andere huisvesting, inclusief financiering en gevolgen voor exploitatie van de bibliotheek (verbouwing vestiging Zuilen, sloop of verbouwing vestiging Lunetten, nieuwbouw Leidsche Rijn Centrum, planvorming verbouwing vestiging Overvecht);
- Afronding reorganisatie;
- Inzet vrijwilligers;
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek (en daarin opgenomen een evaluatie van de reorganisatie);
- Werving nieuw lid voor de Raad van Toezicht in verband met aftreden van de heer Van Ditmarsch;
- Statutenwijziging
- Ondertekening huurovereenkomst voor huisvesting van de Centrale Bibliotheek aan de Neude;
- Overleg met de ondernemingsraad;

- Verslag van remuneratiecommissie en terugkoppeling van de vergaderingen van de auditcommissie;
- Voortgang binnen de Stichting Realisatie Bibliotheek Utrecht;
- Periodiek overleg met de wethouder;
- De stand van zaken met betrekking tot de Kunstuitleen en afronding van de definitieve ontvlechting van de Bibliotheek Utrecht en de Kunstuitleen.
- De voortgang van de verschillende ambities van de bibliotheek en de mate waarin de boogde resultaten gerealiseerd worden.

Op 5 april 2017 heeft een zelfevaluatie van het functioneren van de Raad van Toezicht plaatsgevonden.
Vastgesteld is dat over het algemeen doorgegaan kan worden op dezelfde weg wat betreft aandachtspunten, werkwijze en de relatie met de bestuurder en de rest van de bibliotheek.
Naast de reguliere vergaderingen is de Raad van Toezicht eenmaal met de bestuurder op excursie geweest bij Rozet, de bibliotheek in Arnhem. Daar is gesproken met de bestuurder van Rozet om kennis en inzichten op te doen relevant voor het functioneren van de Raad van Toezicht.

Gang van zaken 2017

Het was een bewogen jaar. Zo is hard gewerkt om de realisatie van een nieuwe Centrale Bibliotheek aan de Neude en de nieuwe vestiging in Leidsche Rijn Centrum dichterbij te brengen. De bouwtrajecten hebben beide ondanks alle inspanningen vertraging opgelopen. De nieuwbouw voor de vestiging Leidsche Rijn Centrum zal naar verwachting als worden opgeleverd en in het voorjaar van 2019 geopend kunnen worden. Later dat jaar zal de nieuwe Centrale Bibliotheek haar deuren openen. Met de steun van de gemeente ontluikt zo langzaam een prachtig grotendeels vernieuwd netwerk van bibliotheken over de stad, waar iedereen in de stad trots op kan zijn en waarmee we vele jaren vooruit kunnen. Ondertussen heeft de Bibliotheek intensief gewerkt aan de transitie naar een meer ondernemende en innovatieve bibliotheek, zoals geschetst in het ondernemingsplan 2016 – 2019. Er wordt invulling gegeven aan de nieuwe organisatie, zoals die in het laatste kwartaal van 2016 vorm heeft gekregen. Uit evaluaties van de reorganisatie en uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek komt naar voren dat er veel inspanning is gevraagd van de medewerkers om de aansluiting te houden bij al deze ontwikkelingen. Hoewel het tijd kost om alle veranderingen te borgen in de nieuwe organisatie, is het mooi om te zien dat een nieuwe dynamiek is ontstaan die zich als olievlek verspreidt binnen de organisatie. Dit gaat ons verder helpen in de beoogde transitie.

Uit de bedrijfsresultaten blijkt dat het ondernemen in het maatschappelijk domein vorm begint te krijgen en eerste vruchten begint af te werpen. Het is fijn om te kunnen constateren dat er met veel instellingen op stedelijk- en wijkniveau wordt samengewerkt en dat dit geleid heeft tot nieuwe producten en productontwikkeling.

Het afsluiten van het Taalakkoord op 1 juni 2017, waarmee veertien organisaties zich hebben uitgesproken voor aanpak van laaggeletterdheid en het bevorderen van taal- en digitale vaardigheden, is een mooi succes in de strijd tegen laaggeletterdheid.
Ook op de terreinen Ontmoeting & Debat en Literatuur & Cultuur zijn wederom goede resultaten geboekt en interessante programma’s en activiteiten aan de inwoners van Utrecht gepresenteerd.

Eind 2017 hebben we als Raad van Toezicht Daniëlle Arets benoemd als nieuw lid als opvolger van de heer Van Ditmarsch die, volgens rooster, per 1 januari 2018 aftreedt. Wij willen, ook op deze plaats, onze dank uitspreken voor de inzet van de heer Van Ditmarsch in de Raad van Toezicht.

Rooster van Aftreden

Naam	Intrede	Uittrede/herbenoeming	Op voordracht van:
Laurent van den Nouwland	14 november 2012	14 november 2020	
Miek Krol	14 november 2012	1 januari 2019	
Daniëlle Arets	1 januari 2018	1 januari 2022	
Jelle Kaldewaij	14 november 2012	1 januari 2020	
Bob Vermaak	15 april 2013	15 april 2021	Ondernemingsraad
Frank Verleg	14 oktober 2013	14 oktober 2021	

Functies en nevenfuncties

Naam	**Functie**	**Nevenfuncties**
Laurent van den Nouwland	Programmadirecteur Rentederivaten Rabobank	- Lid Raad van Toezicht Stichting Liniebreed Ondernemen - Lid Raad van Advies Hogiaf
Daniëlle Arets	Assoc. Lector Strategische Creativiteit Design Academy Eindhoven Zzp-ontwerpend onderzoeker/ moderator publieke debatten m.i.v. 1 juni 2018 assoc Lector Journalistiek & innovatie Fontys Tilburg	- Commissielid BKKC Brabant kenniscentrum - Artistieke adviescommissie RAUM, meerjaren cultuurprogramma Leidsche Rijn Utrecht (makersplaats, onderzoeksprogramma gericht op design & technologie & placemaking) - Bestuurslid Baltan Laboratories, platform design
Miek Krol	Hoofd Juridische Zaken Universiteit van Amsterdam	- Voorzitter beroepscommissie registraties NIP (psychologenregister) - Voorzitter beroepscommissie accreditaties NIP-kinder- en jeugdpsycholoog en NVO-orthopedagoog-generalist
Jelle Kaldewaij	Directeur Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek	- Voorzitter Raad van Toezicht Heemlanden College
Frank Verleg	Partner HLB Blömer accountants en adviseurs	- Lid bestuur van HLB Nederland Consultants & Accountants B.V. - Lid bestuur Stichting Kunstuitleen Utrecht
Bob Vermaak	Algemeen directeur e-Democracy BV	- Lid dagelijks bestuur OR Kracht! - Eigenaar van B.Vermaak Holding BV

Vergoeding van de leden van de Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht ontvingen op jaarbasis € 1.050,-. De voorzitter ontving over 2017 een vergoeding van € 1.575,-. Jaarlijks wordt de vergoeding geïndexeerd.

Naam	**Periode**	**Bezoldiging**
Laurent van den Nouwland	2017	€ 1.575
Miek Krol	2017	€ 1.050
Maarten van Ditmarsch	2017	€ 1.050
Jelle Kaldewaij	2017	€ 1.050
Bob Vermaak	2017	€ 1.050
Frank Verleg	2017	€ 1.050

Bijlage 1 Vestigingen en afdelingen

de Centrale Bibliotheek Oudegracht 167 3511 AL Utrecht tel. 030 - 286 18 00	**Hoograven** Smaragdplein 100 3523 ED Utrecht tel. 030 - 286 19 15	**Kanaleneiland** Al-Masoedilaan 188 3526 GZ Utrecht tel. 030 - 286 19 40
Oog in Al Everhard Meijsterlaan 1a 3533 CK Utrecht tel. 030 - 286 19 55	**Lunetten** Hondsrug 21 3524 BP Utrecht tel. 030 - 286 19 25	**Overvecht** Gloriantdreef 1 3562 KW Utrecht tel. 030 - 286 19 20
Zuilen Zwanenvechtlaan 4 3554 GL Utrecht tel. 030 - 286 19 30	**Tuinwijk** Ingenhouszstraat 8 3514 HW Utrecht tel. 030 - 286 19 10	**Vleuten** Dorpsplein 1 3451 BK Vleuten tel. 030 - 286 19 65
De Meern Oranjelaan 14 3454 BT De Meern tel. 030 - 286 19 60	**Parkwijk** Kruidenlaan 1 3541 BA Utrecht tel. 030 - 286 19 70	**Jeugdbibliotheek Waterwin** Musicallaan 106 3543 BT Utrecht tel. 030 - 286 19 75
Vleuterweide Burchtpoort 16 3452 MD Vleuten tel. 030 - 286 19 85	**Afdeling Educatie** Plantage 1A / 3551 DE Jacobsstraat 127 / 3511 BP tel. 030- 286 19 43	**Kantoren staf- en steundiensten** St. Jacobsstraat 127 3511 BP Utrecht tel. 030- 286 18 70

Bijlage 2 Openingstijden

Centrale Bibliotheek
ma 13.00 - 21.00
di 10.00 - 18.00
wo 10.00 - 18.00
do 10.00 - 21.00
vr 10.00 - 18.00
za 10.00 - 17.00
zo 13.00 - 17.00

De Meern
ma 14.00 - 17.00
di 10.00 - 12.00
14.00 - 17.00
wo 14.00 - 17.00
do 14.00 - 17.00
vr 14.00 - 17.00
18.00 - 20.00
za 10.00 - 13.00

Hoograven
ma 14.00 - 18.00
di 10.00 - 18.00
wo 14.00 - 18.00
do gesloten
vr 14.00 - 20.00
za 10.00 - 15.00

Kanaleneiland
ma 10.00 - 17.30
di 09.00 - 17.30
wo 09.00 - 17.30
do 09.00 - 17.30
vr 14.00 - 17.30
za 12.00 - 17.00

Lunetten
ma 14.00 - 17.30
di gesloten
wo 14.00 - 17.30
do 14.00 - 20.00
vr 14.00 - 17.30
za 10.00 - 13.30

Oog in Al
ma gesloten
di 10.00 - 17.30
wo 10.00 - 17.30
do 14.00 - 17.30
vr 14.00 - 17.30
za 12.00 - 17.00
zo. 12.00 – 17.00

Overvecht
ma gesloten
di 10.00 - 17.30
wo 10.00 - 17.30
do 10.00 - 20.00
vr 10.00 - 17.30
za 11.00 - 16.00

Parkwijk
ma 14.00 - 17.00
di gesloten
wo 14.00 - 17.00
do 14.00 - 20.00
vr 14.00 - 17.00
za 10.00 - 14.00

Tuinwijk
ma gesloten
di 10.00 - 18.00
wo 14.00 - 18.00
do 14.00 - 20.00
vr 14.00 - 18.00
za 10.00 - 15.00

Vleuten
ma 9.00 - 17.00
di 9.00 - 17.00
wo 9.00 - 17.00
do 9.00 - 21.00
vr 9.00 - 17.00
za gesloten
Servicepunt met openingstijden conform wijkservicecentrum

Vleuterweide
ma 10.00 - 18.00
di 10.00 - 18.00
wo 10.00 - 18.00
do 10.00 - 18.00
vr 10.00 - 20.00
za 11.00 - 17.00

Jeugdbibliotheek Waterwin
ma 14.00 - 17.00
Di 14.00 - 17.00
Wo 14.00 - 17.00
do 14.00 - 17.00
vr 14.00 - 17.00
za gesloten

Zuilen
ma 14.00 - 18.00
di 14.00 - 18.00
wo 10.00 - 18.00
do gesloten
vr 14.00 - 20.00
za 10.00 - 15.00

Deel 2. Jaarrekening

Inhoudsopgave

JAARREKENING

1. Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)
2. Staat van baten en lasten 2017
3. Kasstroomoverzicht 2017
4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
5. Toelichting op de balans per 31 december 2017
6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017

Overige toelichtingen

7. Toelichting Wet Normering Topinkomens (WNT)
8. Gebeurtenissen na balansdatum
9. Voorstel resultaatverdeling
10. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

Overige gegevens

11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlage

12. Subsidie overzicht Gemeente Utrecht

1. Balans per 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

Activa

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Materiële vaste activa	*(1)*				
Gebouwen en terreinen		1.221.751		1.273.558	
Verhuurdersbelang		171.327		200.654	
Inventaris		555.241		748.469	
Automatisering		278.808		270.913	
Totaal vaste activa			2.227.127		2.493.594
Vlottende activa					
Vorderingen					
Debiteuren	*(2)*	58.119		129.043	
Belastingen	*(3)*	335.954		229.981	
Overige vorderingen	*(4)*	3.554.986		3.623.098	
Overlopende activa	*(5)*	439.738		210.193	
			4.388.797		4.192.315
Liquide middelen	*(6)*		5.901.632		6.445.670
Totaal vlottende activa			10.290.429		10.637.985
Totaal activa			**12.517.556**		**13.131.579**

Passiva

		31-12-2017		31-12-2016	
		€	€	€	€
Eigen vermogen					
Algemene reserve	*(7)*	903.050		1.019.785	
Egalisatiereserve	*(8)*	859.143		321.046	
			1.762.193		1.340.831
Voorzieningen	*(9)*		452.567		474.756
Langlopende schulden	*(10)*		2.491.316		2.666.304
Kortlopende schulden					
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	*(11)*	133.500		133.500	
Crediteuren	*(12)*	319.805		346.476	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	*(13)*	270.321		324.049	
Overlopende passiva	*(14)*	7.087.854		7.845.662	
			7.811.480		8.649.688
Totaal passiva			**12.517.556**		**13.131.579**

2. Staat van baten en lasten 2017

		Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Baten				
Subsidies	(15)	11.514.182	12.188.500	11.965.409
Gebruikersinkomsten	(16)	1.420.779	1.053.000	1.374.932
Dienstverlening	(17)	639.761	447.168	676.266
Diverse baten	(18)	104.793	288.087	212.809
Totaal baten		13.679.516	13.976.755	14.229.416
Lasten				
Personeel	(19)	7.075.977	6.613.891	7.263.708
Afschrijvingen	(20)	355.142	449.459	357.150
Bestuur en organisatie	(21)	178.510	251.874	315.365
Huisvesting	(22)	3.163.492	3.799.726	3.089.100
Collectie en media	(23)	1.415.506	1.346.282	1.316.551
Automatisering	(24)	576.081	677.125	681.039
Kantoor	(25)	237.404	428.641	418.063
Transport	(26)	21.442	26.144	40.798
Overige lasten	(27)	153.983	222.097	173.561
Totaal lasten		13.177.538	13.815.239	13.655.335
Resultaat uit bedrijfsvoering		501.978	161.516	574.081
Financiële baten	(28)	4.370	-	8.148
Financiële lasten	(29)	-84.987	-161.516	-90.326
Resultaat voor resultaatverdeling		421.362	-	491.903
Resultaatverdeling				
Vrijval algemene reserve besteding egalisatiereserve		-	-	102.493
Toevoeging algemene reserve vanuit resultaat boekjaar		71.491	-	241.903
Onttrekking egalisatiereserve		-69.671	-	-102.493
Dotatie egalisatiereserve		419.542	-	250.000
		421.362	-	491.903

3. Kasstroomoverzicht 2017

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2017		2016	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat uit bedrijfsvoering	501.978		574.081	
Aanpassing voor:				
- afschrijvingen	396.630		398.639	
- mutatie voorzieningen	-22.189		-463.498	
Veranderingen in vlottende middelen:				
- vorderingen	-196.482		-3.221.447	
- kortlopende schulden	-838.208		6.640.429	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-158.270		3.928.204
Rentelasten		-80.616		-82.178
Totale kasstroom uit operationele activiteiten		**-238.887**		**3.846.026**
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen in materiële vaste activa	-130.163		-115.849	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-		-	
		-130.163		**-115.849**
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing leningen	-174.988		-174.988	
		-174.988		**-174.988**
Mutatie geldmiddelen		**-544.038**		**3.555.189**

		2016
Liquiditeit		€
Liquide middelen 31 december		5.901.632	6.445.671
Liquide middelen 1 januari		6.445.670	2.890.482
Toe- of afname liquide middelen		**-544.038**	**3.555.189**

4. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De Bibliotheek Utrecht heeft ten doel het verzorgen van kennis– en cultuuroverdracht in de meest ruime zin van het woord, waaronder in ieder geval het opzetten en uitvoeren van bibliotheekwerk, op een zodanige wijze dat er een divers en kwalitatief goed aanbod van diensten is, voor een breed publiek toegankelijk en van voldoende omvang.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De stichting "de Bibliotheek Utrecht" is feitelijk gevestigd op St. Jacobsstraat 127, 3511 BP te Utrecht en ook statutair gevestigd te Utrecht, bekend bij de Kamer van Koophandel onder nummer 56471572.
De jaarrekening is opgesteld volgens de richtlijn RJ 640, verslaggeving voor organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening is opgemaakt op basis van historische kostprijs. De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders is vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

Vergelijking met voorgaand jaar
De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar. De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, gerubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Schattingen
Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van stichting de Bibliotheek Utrecht zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereist inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Subsidie Gemeente Utrecht
De subsidie van de Gemeente Utrecht over het boekjaar 2017 wordt definitief vastgesteld nadat de jaarrekening is overlegd. Deze subsidie is vooruitlopend op de definitieve vaststelling geheel als bate verwerkt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Gebouwen	Lineair	20 jaar
Verhuurdersbelang	Annuïteit	10 jaar
Inventaris	Lineair	5-10 jaar
Automatisering	Lineair	5 jaar

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde waarde zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde kosten komen/waarin de opbrengsten zijn gederfd/waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Contributies en overige baten

De contributies en overige baten worden toegerekend aan het jaar waar ze betrekking op hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente opbrengsten en rentelasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het is afgeleid van de staat van baten en lasten en de mutaties in de begin- en eindbalans.

5. Toelichting op de balans per 31 december 2017

Activa

Vaste activa

Materiële vaste activa (1)

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Gebouwen en terreinen	Verhuurders-belang	Inventaris	Automatisering	Totaal
	€	€	€	€	€
Aanschaffingswaarde	1.480.787	986.962	5.128.555	3.248.304	10.844.608
Cumulatieve afschrijvingen en waarde-verminderingen	-207.229	-786.308	-4.380.086	-2.977.391	-8.351.014
Boekwaarde per 1 januari 2017	**1.273.558**	**200.654**	**748.469**	**270.913**	**2.493.594**
Investeringen	40.803	301.172	18.790	107.933	468.698
Investeringssubsidie	-40.803	-297.732	-	-	-338.535
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Correctie afschrijving desinvesteringen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen	-51.807	-32.767	-212.018	-100.038	-396.630
	-51.807	**-29.327**	**-193.228**	**7.895**	**-266.467**
Aanschafwaarde per 31 december 2017	1.480.787	990.402	5.147.345	3.356.237	10.974.771
Cumulatieve afschrijving	-259.036	-819.075	-4.592.104	-3.077.429	-8.747.644
Boekwaarde per 31 december 2017	**1.221.751**	**171.327**	**555.241**	**278.808**	**2.227.127**

De panden in eigendom hebben volgens de waardering van de Wet Onroerende Zaken (WOZ) een waarde per 1 januari 2017 van € 537.000 voor Tuinwijk (Ingen Houszstraat 8) en € 682.000 voor Zuilen (Zwanenvechtlaan 4). Beide panden zijn verzekerd voor een waarde van € 1.634.000. De verzekerde waarde van bedrijfsuitrustingen (o.a. de collectie) en goederen is € 14.042.000.

In 2017 is € 40.803 geïnvesteerd in de vestiging Zuilen. Tegenover deze investering staat een investeringssubsidie van de Gemeente Utrecht (subsidienummer 4832811) die conform de grondslagen direct in mindering wordt gebracht op de verkrijgingsprijs. In totaal is de toegezegde investeringssubsidie voor de vestiging Zuilen groot € 280.000. Dit bedrag zal worden ontvangen in 2018.
Het nog niet uitgegeven deel van de investeringssubsidie ad € 239.197, wordt in 2018 in de vestiging Zuilen geïnvesteerd.

De investeringen inzake de directe kosten voor de Bibliotheek Neude, bedroegen in 2017 € 297.732. Tegenover deze investeringen staat een investeringssubsidie van de Gemeente Utrecht (subsidienummer 4137029) die conform de grondslagen direct in mindering wordt gebracht op de verkrijgingsprijs. Deze investeringssubsidie was in 2017 groot € 2.153.730. In 2016 werden de kosten inzake de Bibliotheek Neude niet geactiveerd omdat deze aanloopkosten in de ontwikkelfase betroffen en niet voldeden aan de activeringscriteria. In 2017 is het definitieve plan en uitwerking duidelijk geworden waardoor op dat punt wordt voldaan aan de activeringscriteria.
Vanwege de vertraging in het project de Bibliotheek Neude, is in 2017 slechts € 297.732 van deze investeringssubsidie uitgegeven.

Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren (2)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Debiteuren	63.149	129.043
Voorziening voor oninbaarheid	-5.030	-
Totaal debiteuren	**58.119**	**129.043**

De debiteuren bestaan voornamelijk uit vorderingen op scholen.

Belastingen (3)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Omzetbelasting	335.954	229.981
Totaal belastingen	**335.954**	**229.981**

De vordering betreft de nog te ontvangen omzetbelasting over het 4e kwartaal 2017.

Overige vorderingen (4)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	3.147.770	3.594.078
Nationaal Agentschap Erasmus+	368.974	-
Stichting Realisatie Bibliotheek op de Neude	25.000	-
Europese Commissie	7.500	7.500
Zabawas	4.619	-
Koninklijke Bibliotheek	1.123	1.123
Subsidie Gemeente Utrecht	-	14.000
Borgsommen	-	5.861
Fietsplan	-	536
Totaal overige vorderingen	**3.554.986**	**3.623.098**

De vordering op het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, betreft de subsidie voor het Europese project Ouderen in de Wijk. Dit project loopt tot en met 2020 en kent een jaarlijkse betaling van ca. € 900.000.

De vordering op het Nationaal Agentschap Erasmus+ betreft het internationale project Coliblite Dit project loopt tot en met 2020 en kent een jaarlijkse betaling van ca. € 142.000.

De vordering op Stichting Realisatie Bibliotheek op de Neude, betreft een voorschot aan deze stichting voor het betalen van kosten. De vordering zal voldaan worden uit geworven fondsen.

Overlopende activa (5)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Vooruitbetaalde bedragen	343.249	100.781
Nog te ontvangen bedragen	92.118	19.475
U-pas 2015/2016	-	77.500
Rente	4.370	8.148
Overige overlopende activa	-	4.289
Totaal overlopende activa	**439.738**	**210.193**

De vooruitbetaalde bedragen betreffen grotendeels de in december 2017 betaalde huurkosten van diverse panden voor januari 2018 of het eerste kwartaal 2018. Per 31 december 2016 was deze post aanzienlijk lager doordat de huurkosten voor januari 2017 en het eerste kwartaal 2017, zijn betaald in januari 2017.

De nog te ontvangen bedragen betreffen onder andere eindafrekeningen (teruggave) van energieleverancier Eneco, te ontvangen boetegelden en een vordering op de Gemeente Utrecht voor de investeringssubsidie van de vestiging Zuilen.

Liquide middelen (6)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Rabobank	5.894.964	6.439.364
Kas	-	3.686
Gelden onderweg	6.668	2.620
Totaal liquide middelen	**5.901.632**	**6.445.670**

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de bibliotheek. De kas is in november 2017 afgeschaft. Contant geld wordt tegenwoordig direct afgestort in de kluis.

Passiva

Eigen Vermogen

Algemene reserve (7)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Stand per 1 januari	1.019.786	675.390
Correctie egalisatiereserve 2015 en 2016	-188.227	-
Besteding van egalisatiereserve	-	102.493
Uit resultaatbestemming	71.491	241.903
Saldo algemene reserve per 31 december	**903.050**	**1.019.786**

Egalisatiereserve (8)

	Huisvesting Educatie	De Nieuwe Bibliotheek	Vernieuwing vestiging Overvecht	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari	71.045	250.000	-	321.045
Correctie egalisatiereserve 2015 en 2016	-	188.227	-	188.227
Toevoegingen	-	349.527	70.015	419.542
Besteding	-	-69.671	-	-69.671
Saldo egalisatiereserve per 31 december	**71.045**	**718.083**	**70.015**	**859.143**

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Algemene reserves	903.050	1.019.786
Egalisatiereserve	859.143	321.045
Totaal eigen vermogen	**1.762.193**	**1.340.831**

De naam bestemmingsreserve is gewijzigd in egalisatiereserve. De reden hiervan is dat met het woord egalisatiereserve duidelijker is dat deze reserve is gevormd met niet uitgegeven subsidiegelden van de Gemeente Utrecht. Deze gelden zullen in de komende jaren alsnog worden besteed.

Het percentage van het resultaat dat aan de egalisatiereserve zal worden toegevoegd, wordt conform de voorschriften van de Gemeente Utrecht berekend door de exploitatiesubsidie te delen op de totale inkomsten (exclusief doel- en investeringssubsidies).

Huisvesting Educatie
Het team van Educatie is tijdelijk gehuisvest op de Plantage. In de loop van 2018 zal Educatie naar de verbouwde vestiging Zuilen worden overgeplaatst. De huur van de Plantage wordt opgezegd per 2019. De kosten van verhuizing en tijdelijke leegstand van de Plantage, zullen ten laste van de reserve Huisvesting Educatie worden gebracht. Deze egalisatiereserve zal naar verwachting in 2018 volledig worden besteed.

De Nieuwe Bibliotheek
De egalisatiereserve De Nieuwe bibliotheek is bedoeld voor innovatie van de dienstverlening (programmering en vestigingen). Voor programmering betreft de extra inzet voor onderzoek en ontwikkeling van nieuwe programmering. Ook is budget gereserveerd voor klantonderzoek en systemen die de nieuwe manier van werken gaan ondersteunen (CRM, ticketing en een activiteitenvolgsysteem). In de vestigingen wordt het budget ingezet voor verhoging van het servicelevel in de dienstverlening. In 2017 is circa € 70.000 besteed aan advieswerk voor een business case de Neude (vanuit programmering) en een inventarisatie van partnerschappen op de programma's Ontmoeting& Debat en Literatuur & Cultuur.

Ook zijn voor programmering specialisten ingehuurd voor aanvullende kennis en kunde en het begeleiden van specialisten bij kennisoverdracht en het werken daarmee. Voorbeeld is inhuur specialist voor gesprekken met de stad in de wijken en inhuur specialist voor externe blik bij programmaopbouw in programmalijn 3.

Uit het resultaat 2017 is een bedrag van circa € 350.000 toegevoegd aan deze reserve. Dit betreft de nieuwe programmering en communicatie in aanloop naar de opening van de Bibliotheek Neude.

Daarnaast is er vanuit de algemene reserve een bedrag van € 188.227 aan de egalisatiereserve De Nieuwe Bibliotheek toegevoegd. Dit betreft een correctie in verband met het voldoen aan de voorschriften die nader zijn uitgewerkt in 2017 omtrent de vorming van reserves door de Gemeente Utrecht.

Vernieuwing vestiging Overvecht
In 2017 is vanuit de resultaatverdeling de nieuwe egalisatiereserve Vernieuwing vestiging Overvecht gevormd voor circa € 70.000. Deze egalisatiereserve is bedoeld voor het moderniseren en herinrichten van de vestiging Overvecht. Naar verwachting wordt dit besteed in 2018.

Voorzieningen

Voorzieningen (9)

		1-1-2017	Dotatie	Onttrekking/ vrijval	31-12-2017
		€	€	€	€
Langdurig zieken	(a)	-	207.520	-	207.520
Reorganisatie	(b)	253.944	102.000	254.926	101.018
Jubilea	(c)	36.753	51.889	17.157	71.485
Sloopkosten Parkwijk	(d)	50.000	-	-	50.000
Nagekomen energiekosten Vleuterweide	(e)	104.000	-	104.000	-
Egalisatie	(f)	30.059	-	7.515	22.544
Saldo voorzieningen per 31 december		**474.756**	**361.409**	**383.598**	**452.567**

(a) Langdurig zieken: deze voorziening is in 2017 gevormd omdat gebleken is dat de Bibliotheek Utrecht elk jaar gemiddeld drie langdurige afwezige medewerkers heeft door ziekte. De loondoorbetaling van deze zieken is niet verzekerd;
(b) Reorganisatie: deze voorziening is in 2015 gevormd om de financiële gevolgen van de voorgenomen reorganisatie af te wikkelen zonder dat dit op de lopende begroting effect zal hebben. In 2017 zijn o.a. juridische kosten, een beëindigingsvergoeding en de kosten voor de inhuur van opruimkrachten ten laste van deze voorziening gebracht. Tevens is € 102.000 aan deze voorziening gedoteerd voor het inhuren van opruimkrachten in 2018 en het betalen van pensioenpremies aan werknemers die als gevolg van de reorganisatie een WW-uitkering ontvangen;
(c) Jubilea: deze voorziening is gevormd voor de uit te betalen jubileumuitkeringen. De in 2017 betaalde jubileumvergoedingen zijn onttrokken aan de voorziening. De voorziening wordt ieder jaar bepaald op basis van het personeelsbestand en de kans dat het jubileum gehaald wordt;
(d) Sloopkosten Parkwijk: deze voorziening is gevormd voor de dekking van de sloopkosten van de tijdelijke vestiging Parkwijk. De oplevering van de nieuwe vestiging Leidsche Rijn Centrum zal naar verwachting in 2019 plaatsvinden. Zodra deze vestiging in gebruik is genomen, kan de vestiging Parkwijk gesloten en gesloopt worden;
(e) Nagekomen energielasten: deze voorziening is in 2016 gevormd voor het gasverbruik van de vestiging Vleuterweide dat, sinds de start van deze vestiging in 2008, nooit in rekening is gebracht. Inmiddels is door de Gemeente Utrecht, de verhuurder van dit pand, de definitieve afrekening opgesteld. Deze bedraagt € 49.156, zal in 2018 worden betaald en is daarom als kortlopende schuld verantwoord. Het overige deel van de voorziening (€ 54.844) is vrijgevallen;
(f) Egalisatie: deze voorziening is overgedragen door de Gemeente Utrecht bij de verzelfstandiging als tegemoetkoming in het salaris van de directeur dat boven de CAO Openbare Bibliotheken ligt.

Langlopende schulden (10)

		Lening Gemeente Utrecht	Meerwaarde panden	Totaal
		€	€	€
Stand per 1 januari		2.136.000	663.804	2.799.804
Aflossing		-133.500	-	-133.500
Vrijval		-	-41.488	-41.488
Stand per 31 december		**2.002.500**	**622.316**	**2.624.816**
Aflossingsverplichting komend boekjaar	(11)	-133.500	-	-133.500
Langlopend deel per 31 december		**1.869.000**	**622.316**	**2.491.316**

Lening Gemeente Utrecht: de lening is ingegaan op 1 januari 2013 en heeft een looptijd van 20 jaar. Jaarlijks wordt 1/20 deel, zijnde € 133.500, afgelost op deze lening. Het rentepercentage is 4%.

Meerwaarde panden: de Bibliotheek Utrecht heeft bij de verzelfstandiging in 2013 twee panden tegen boekwaarde overgenomen van de Gemeente Utrecht. De panden waren meer waard dan de boekwaarde. De schenking van deze meerwaarde is opgenomen onder de langlopende schulden. Jaarlijks valt hier van 1/20 deel vrij. Deze vrijval compenseert de afschrijving van de meerwaarde *op de panden.*

Kortlopende schulden

Crediteuren (12)

	31-12-2017	**31-12-2016**
	€	€
Crediteuren	319.805	346.476
Totaal crediteuren	**319.805**	**346.476**

Belastingen en premies sociale verzekeringen (13)

	31-12-2017	**31-12-2016**
	€	€
Loonheffing	206.357	254.802
Pensioenen	63.963	69.247
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	**270.321**	**324.049**

De te betalen loonheffing en pensioenen betreffen december 2017.

Overlopende passiva (14)

	31-12-2017 €	31-12-2016 €
Nog te besteden subsidies	5.851.759	6.663.507
Vooruitontvangen contributies	511.553	554.171
Reservering vakantiegeld	195.885	198.260
Reservering vakantiedagen	158.489	173.367
Nog te ontvangen facturen	143.949	103.108
Tegoeden op passen leden	76.315	81.401
Vooruitontvangen bedragen	60.617	50.695
Nagekomen energiekosten Vleuterweide	49.156	-
Te betalen lonen	22.903	4.364
Accountantskosten	9.750	8.625
Te betalen rente leningen	6.803	7.257
Overige overlopende passiva	675	907
Totaal overlopende passiva	**7.087.854**	**7.845.662**

Nog te besteden subsidies

1. Project Ouderen in de Wijk (EFMB)		
Beschikbaar bedrag 2018 bibliotheek Amsterdam	€ 197.198	
Beschikbaar bedrag 2018 bibliotheek Den Haag	€ 197.198	
Beschikbaar bedrag 2018 bibliotheek Rotterdam	€ 197.198	
Beschikbaar bedrag 2018 bibliotheek Utrecht	€ 197.198	
Beschikbaar bedrag 2018 Mira Media	€ 108.541	
Beschikbaar bedrag 2018 G4-activiteiten	€ 34.001	
Nog te besteden in 2019-2020	€ 2.289.553	
		€ 3.220.887
2. Subsidie Gemeente Utrecht voor Project de Bibliotheek Neude		€ 1.855.998
3. Project Coliblite van Erasmus+ (Nuffic)		
Beschikbaar bedrag samenwerkingspartners		€ 68.598
Beschikbaar bedrag bibliotheek Utrecht		€ 346.276
4. Donatie VSB Fonds t.b.v. de Bibliotheek Neude		€ 150.000
5. Donatie Elise Mathilde Fonds t.b.v. de Bibliotheek Neude		€ 150.000
6. Donatie ASN Bank t.b.v. de Bibliotheek Neude		€ 25.000
7. Subsidie Gemeente Utrecht voor Digivaardigheid		€ 16.995
8. Donatie Rabobank voor Digitaalhuis Zuilen		€ 10.000
9. Subsidie provincie Utrecht voor de Nationale Verjaardagskalender		€ 8.005
Totaal nog te besteden subsidies		**€ 5.851.759**

1. Project Ouderen in de Wijk (EFMB)
De Bibliotheek Utrecht (hierna: de coördinator) en de bibliotheken van Amsterdam, Rotterdam en Den Haag en Stichting Mira Media (hierna: de samenwerkingspartners) zijn gezamenlijk het project Kwetsbare ouderen gestart op basis van de subsidieregeling Europees Fonds voor Meest Behoeftigen (EFMB) 2015-2023. Voor het project is een beschikking verleend door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (projectnummer 2015EFMB5) voor totaal € 4.408.740 en wordt verantwoording afgelegd via het Agentschap van SZW.
De looptijd van het project is van 1 september 2015 tot en met 31 december 2020. De coördinator is penvoerder en aanvrager van dit project. De coördinator en de samenwerkingspartners zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het project conform het goedgekeurde werkprogramma en de daarbij geldende subsidievoorwaarden. Daarnaast zijn de coördinator en de samenwerkingspartners gemeenschappelijk financieel aansprakelijk voor het project.

2. Project de Bibliotheek Neude
De subsidie voor de Bibliotheek Neude wordt vanaf 2017 verantwoord op de balans onder "nog te besteden subsidies". Voorheen werd deze subsidie onder de Subsidies verantwoord.
Voor 2017 waren de uitgaven aan dit project begroot op € 1.000.000. Vanwege de vertraging in dit project, is in 2017 € 297.732 uitgegeven.

3. Project Coliblite van Erasmus+ (Nuffic)
De Bibliotheek Utrecht (hierna: de coördinator), Stichting Mira Media en diverse Engelse, Italiaanse en Roemeense organisaties (hierna: de samenwerkingspartners) zijn gezamenlijk het project "Community LIBraries and digital LITEracy skills for MLF children" (Coliblite) gestart. Voor het project is een subsidie toegekend door het Nationaal Agentschap Erasmus+ Onderwijs & Training (projectnummer 2017-1-NL01-KA201-035271) voor totaal € 425.739.
De looptijd van het project is van 1 september 2017 tot en met 31 augustus 2020. De coördinator is penvoerder en aanvrager van dit project. De coördinator en de samenwerkingspartners zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het project conform het goedgekeurde werkprogramma en de daarbij geldende subsidievoorwaarden. Daarnaast zijn de coördinator en de samenwerkingspartners gemeenschappelijk financieel aansprakelijk voor het project.

Vooruitontvangen contributies
De vooruit ontvangen contributies betreft de per balansdatum door leden betaalde contributies die betrekking hebben op 2018.

Nog te ontvangen facturen
De nog te ontvangen facturen betreft onder andere facturen van NBD voor geleverde maar nog niet gefactureerde mediadragers en een factuur van € 70.000 van aannemer Coen Hagedoorn voor in december 2017 verrichte onderhoudswerkzaamheden aan de vestiging Zuilen.

Tegoeden op passen leden
De tegoeden op passen leden betreft een schuld aan de leden die gelden op hun ledenpas hebben gestort en dit ultimo 2017 niet geheel gebruikt hebben.

Vooruitontvangen bedragen
De vooruit ontvangen bedragen betreffen ontvangsten in 2017 van scholen voor het lenen van collectie en uitvoeren van programma's in 2018.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huisvesting
In het overzicht hieronder is aangegeven welke vestigingen worden gehuurd, wat de jaarlijkse huurprijs is (inclusief servicekosten) en wat de resterende looptijd van de huur is.

Vestiging	Straat	Verhuurder	Jaarlijkse huur	Looptijd
Centrale Bibliotheek	Oudegracht	Gemeente Utrecht	€ 775.000	Onbepaald
Overvecht	Gloriantdreef	Gemeente Utrecht	€ 225.000	Onbepaald
Hoograven	Smaragdplein	Maatschap Smaragdplein	€ 226.000	31-8-2023
Lunetten	Hondsrug	Gemeente Utrecht	€ 96.500	Onbepaald
Kanaleneiland	Al-Masoedilaan	Gemeente Utrecht	€ 160.000	3-9-2025
Vleuten	Dorpsplein	Gemeente Utrecht	€ 37.000	31-12-2022
De Meern	Oranjelaan	Gemeente Utrecht	€ 59.500	Onbepaald
Waterwin	Musicallaan	Gemeente Utrecht	€ 31.500	1-10-2019
Parkwijk	Kruidenlaan	Gemeente Utrecht	€ 10.500	Onbepaald
Vleuterweide	Burchtpoort	Gemeente Utrecht	€ 255.000	31-12-2048
Oog in Al	E. Meijsterlaan	Gemeente Utrecht	€ 68.500	14-7-2024
Educatie	Plantage	Kingfisher Real Estate BV	€ 58.000	31-12-2018
Hoofdkantoor	St. Jacobsstraat	Vastint Netherlands BV	€ 184.000	30-6-2019
			€ 2.186.500	

Schoonmaak
De Bibliotheek Utrecht heeft voor schoonmaak en glasbewassing van alle vestigingen een contract gesloten met Asito BV. De overeenkomst is ingegaan op 1 oktober 2017 en heeft een looptijd van drie jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 262.000.

Automatisering
Voor het technisch en functioneel beheer van de applicatie voor de leden en de uitleenadministratie heeft de Bibliotheek Utrecht een overeenkomst gesloten met BISC. Deze overeenkomst loopt tot en met december 2018 met stilzwijgende verlenging van een jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt ca. € 135.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Voor het technisch en functioneel beheer van de lokale ICT-voorzieningen heeft de Bibliotheek Utrecht een overeenkomst gesloten met BISC voor onbepaalde tijd, welke per jaar opzegbaar is. De jaarlijkse verplichting bedraagt ca. € 220.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

Voor het onderhoud van de sorteermachine in de Centrale Bibliotheek is een overeenkomst gesloten met mk Solutions GmbH. De overeenkomst loopt tot en met augustus 2018 en is per jaar opzegbaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 30.000.

Voor het onderhoud van de selfservice apparatuur heeft de Bibliotheek Utrecht een service overeenkomst gesloten met Eastbridge. De overeenkomst loopt tot en met 31 december 2018 met stilzwijgende verlenging van 2 jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 6.000.

Collectie en media
Per balansdatum bedraagt de waarde van de in bestelling zijnde collectie en media voor de Bibliotheek Utrecht ca. € 95.000.

Administratie
De Bibliotheek Utrecht heeft de personeelsfunctie en –administratie uitbesteed aan MATT Talent BV. De jaarlijkse verplichting hiervoor loopt tot december 2018 en bedraagt € 95.000 op jaarbasis. Het gebruik van de financiële- en personele systemen wordt afgenomen bij MATT Library BV. De jaarlijkse verplichting hiervoor loopt tot december 2018 en bedraagt € 37.500 op jaarbasis.

Voor de kopieerapparaten heeft de Bibliotheek Utrecht een huurovereenkomst met Canon Nederland BV gesloten. Deze overeenkomst is aangegaan voor 5 jaar en eindigt in januari 2019. De jaarlijkse verplichting voor de huur van de kopieerapparaten bedraagt € 15.500.

6. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2017

Baten

Subsidies (15)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Exploitatiesubsidie Gemeente Utrecht	10.960.000	10.960.000	10.818.950
Doelsubsidies	554.182	1.228.500	1.146.459
Totaal subsidies	**11.514.182**	**12.188.500**	**11.965.409**

Doelsubsidies

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Ouderen in de wijk (EFMB)	203.755	98.500	178.518
Taalhuis	120.000	-	41.500
VVE	100.000	100.000	85.000
Boekstart	53.045	30.000	30.144
Europe Direct	25.000	-	50.000
Digivaardigheid	17.000	-	-
Voorleescoördinator	12.000	-	-
Denkplaats	5.619	-	-
Overig	17.763	-	22.886
de Bibliotheek Neude	-	1.000.000	639.911
Leven & Leren	-	-	98.500
Totaal doelsubsidies	**554.182**	**1.228.500**	**1.146.459**

De subsidie voor Ouderen in de Wijk (EFMB) 2017 is te laag begroot.

De subsidie voor Taalhuis was niet begroot voor 2017. In 2017 is meer subsidie verleend voor Taalhuis dan in 2016.

Voor Boekstart is meer subsidie ontvangen dan begroot, doordat er door de Gemeente Utrecht een extra impuls van € 20.000 voor dit project is toegekend.

De subsidie voor Europe Direct was voor 2017 niet begroot. De subsidie voor dit project in 2016 was hoger omdat dit de subsidie voor 2015 en 2016 betrof.

De subsidies voor Digivaardigheid, Voorleescoördinator en Denkplaats waren in 2017 niet begroot.

De subsidie voor de Bibliotheek Neude wordt vanaf 2017 gereserveerd op de balans onder "nog te besteden subsidies" omdat de uitgaven voor de exploitatie uitgesteld zijn vanwege vertraging in de oplevering van de Bibliotheek Neude. Naar verwachting zal dit vanaf de 2^{e} helft van 2018 en in 2019 besteed worden.

De subsidie Leven & Leren is beëindigd in 2016.

Gebruikersinkomsten (16)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Contributie	1.050.873	720.000	1.007.943
Boetegelden	314.801	278.000	295.438
Internetgebruik	18.040	9.000	20.586
Verkoop afgeschreven materialen	10.230	15.000	21.732
Interbibliothecair leenverkeer	17.833	12.000	18.712
Overige gebruikersinkomsten	9.001	19.000	10.521
Totaal gebruikersinkomsten	**1.420.779**	**1.053.000**	**1.374.932**

De contributie en de boetegelden zijn voor 2017 te laag begroot. In 2017 is de post "Vooruitontvangen contributies" onder de overlopende passiva gecorrigeerd. Deze post was te hoog opgenomen. Daardoor is een bedrag van € 50.000 vrijgevallen ten gunste van de contributie opbrengst.

Het internetgebruik is te laag begroot in 2017.

In 2017 zijn minder afgeschreven materialen verkocht dan begroot en in 2016.

De opbrengst voor het interbibliothecair leenverkeer is in 2017 te laag begroot.

Dienstverlening (17)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Provinciaal collectioneren	134.337	180.000	179.149
Dienstverlening aan scholen	111.158	70.000	63.336
Functioneel beheer catalogus voor BISC	80.279	-	79.736
Compensatie provinciaal leenverkeer BISC	68.172	-	68.016
U-pas	63.447	40.000	37.500
Verhuur ruimte en werkplekken	55.517	49.110	56.635
Loonkosten Amadeus Lyceum	38.191	41.658	36.723
Kopiëren en printen	35.300	30.000	45.110
Toiletgelden	12.518	15.900	10.441
Huur Stichting Lezen & Schrijven	9.058	10.000	10.795
Programmering	7.727	7.000	22.202
Overige dienstverlening	24.057	3.500	66.623
Totaal dienstverlening	**639.761**	**447.168**	**676.266**

De bate voor provinciaal collectioneren is lager dan begroot en lager dan in 2016 doordat de bijdrage van de Bibliotheek Utrecht niet meer als bate is verantwoord.

In 2016 is een correctie doorgevoerd op de baten van de dienstverlening aan scholen. De in 2016 gefactureerde omzet, die betrekking had op 2017, is verantwoord als bate in 2017. Hierdoor is eenmalig (in 2016) een lagere bate dienstverlening aan scholen ontstaan.
De dienstverlening aan scholen was te laag begroot.

Voor het Bibliotheken Informatie en Service Centrum (BISC), voert de Bibliotheek Utrecht het functioneel beheer van de catalogus uit. Daarnaast ontvangt de Bibliotheek Utrecht een compensatie voor het provinciaal leenverkeer. Dit betreft mediadragers van de Bibliotheek Utrecht die door regiobibliotheken in de provincie Utrecht geleend worden. Beide posten waren niet begroot.

De bate U-pas is te laag begroot. Sinds 1 juli 2017 wordt de U-pasregeling door een andere organisatie uitgevoerd. De Bibliotheek Utrecht heeft de periodes juli 2015 tot en met juli 2017 bij het oude U-pasbureau afgerekend. Over deze periode is de eindafrekening hoger uitgevallen dan vooraf begroot.

De verhuur van ruimte en werkplekken betreft voornamelijk de verhuur van ruimte aan Fit Lunetten in de vestiging Lunetten (€ 50.500 op jaarbasis). Daarnaast betreft dit de verhuur van de collegezaal in de Centrale Bibliotheek. Deze laatste baten waren niet begroot.

De loonkosten Amadeus Lyceum betreft de doorbelasting van personeelskosten aan het Amadeus Lyceum in verband met exclusieve openstelling van de Bibliotheek Vleuterweide voor leerlingen van dit lyceum.

Programmering betreft de baten van ticketverkoop. In 2017 was dit naar verwachting lager dan in 2016.

Diverse baten (18)

	Rekening 2017	**Begroting 2017**	**Rekening 2016**
	€	€	€
Kunstuitleen	67.414	205.000	154.490
Provinciale routecollectie	8.120	-	-
Sponsoring	-	68.587	-
Overige baten	29.259	14.500	58.319
Totaal diverse baten	**104.793**	**288.087**	**212.809**

Het personeel van de Kunstuitleen Utrecht was tot 1 mei 2017 in dienst van de Bibliotheek Utrecht. De personeelslasten van deze medewerkers werden geheel doorbelast aan de Kunstuitleen Utrecht. In de begroting is er van uitgegaan dat deze medewerkers gedurende geheel 2017 in dienst van de Bibliotheek Utrecht zouden zijn en dat daardoor een hoger bedrag aan de Kunstuitleen zou worden doorbelast.

De provinciale routecollectie betreft specifieke aankopen die door de Bibliotheek Utrecht voor regiobibliotheken worden gedaan. Tot het tweede kwartaal van 2017 werd dit door BISC uitgevoerd. De kosten van deze aankopen zijn verantwoord onder de collectie-uitgaven. De doorbelasting aan de regiobibliotheken is verantwoord onder de diverse baten.

In 2017 zijn geen sponsorgelden voor programmering ontvangen.

LASTEN

Personeel (19)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Salaris	4.374.274	4.358.995	4.314.817
Sociale lasten	708.651	750.887	737.821
Pensioen	565.909	568.560	561.194
Projectkosten	-	-	130.342
Directe loonkosten eigen personeel	**5.648.834**	**5.678.442**	**5.744.174**
Reis- en onkosten	74.550	54.716	62.258
Studie en deskundigheidsbevordering	75.074	151.630	135.707
Overige lasten personeel	470.958	178.543	177.500
Overige kosten eigen personeel	**620.582**	**384.889**	**375.465**
Uitzendkrachten en ingehuurd personeel	675.588	315.000	449.292
Advies derden	130.973	235.560	145.765
Projectkosten externe inhuur	-	-	549.012
Kosten personeel niet in loondienst	**806.561**	**550.560**	**1.144.069**
Totaal personeel	**7.075.977**	**6.613.891**	**7.263.708**

De directe loonkosten van eigen personeel zijn per saldo ca. € 30.000 lager dan begroot. De kosten zijn lager doordat er in de begroting van was uitgegaan dat het personeel van de Kunstuitleen gedurende het hele jaar 2017 bij de Bibliotheek Utrecht in dienst zou zijn. Deze medewerkers zijn echter per 1 mei 2017 in dienst gekomen van de Kunstuitleen.
De directe loonkosten zijn hoger ten opzichte van de begroting doordat in de begroting is uitgegaan van externe inhuur van de financiële administratie en controlling. Daarnaast heeft de Bibliotheek Utrecht, met terugwerkende kracht per 1 maart 2017, drie ontslagen medewerkers weer in dienst moeten nemen.

De directe loonkosten van eigen personeel zijn per saldo ca. € 95.000 lager dan vorig jaar. De daling komt doordat in 2017 de projectkosten van de Bibliotheek Neude niet meer ten laste van de staat van baten en lasten worden verantwoord maar worden geactiveerd. Verder is het aantal FTE ultimo 2017 (98,6 FTE, 128 personeelsleden) lager dan ultimo 2016 (104,3 FTE, 137 personeelsleden).
De directe loonkosten zijn hoger ten opzichte van 2016 doordat in 2017 de financiële administratie en controlling zijn uitgevoerd door eigen personeel. In 2016 is dit extern ingehuurd.

De overige kosten van eigen personeel zijn per saldo ca. € 236.000 hoger dan begroot. Aan studiekosten is aanzienlijk minder uitgegeven dan begroot. De overige lasten voor personeel waren echter ruim hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door een dotatie aan de voorziening voor langdurig zieken van € 198.000 en een dotatie aan de reorganisatievoorziening voor € 102.000.

De kosten van personeel dat niet in loondienst is zijn ca. € 256.000 hoger dan begroot. Dit komt door meer inhuur van uitzendkrachten in de dienstverlening dan begroot. Ook is er voor € 230.000 aan zelfstandigen ingehuurd. Deze kosten waren niet begroot. De advieskosten van derden waren lager dan begroot.
De kosten van personeel dat niet in loondienst is, zijn per saldo ca. € 337.000 lager dan in 2016. Ten opzichte van 2016 is de inhuur van uitzendkrachten gestegen. In 2017 zijn er echter geen projectkosten voor externe inhuur voor de Bibliotheek Neude. Vanaf 2017 worden de investeringen inzake de Bibliotheek Neude geactiveerd zover wordt voldaan aan de activeringscriteria, waardoor voor 2017 geen lasten zijn verantwoord.

Afschrijvingen (20)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Gebouwen	84.577	99.900	83.068
Inventaris	206.366	226.311	229.057
Automatisering	100.034	115.268	78.533
Vervoermiddelen	5.652	7.980	7.980
	396.630	449.459	398.638
Vrijval meerwaarde panden	-41.488	-	-41.488
Totaal afschrijvingen	**355.142**	**449.459**	**357.150**

De afschrijvingen zijn voor 2017 te hoog begroot. Daarnaast is er de afgelopen jaren weinig geïnvesteerd in materiële vaste activa waardoor de afschrijvingen jaarlijks lager worden.
De vrijval meerwaarde panden is niet begroot.

Bestuur en organisatie (21)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Bestuur	28.360	11.316	26.766
Promotie en publiciteit	81.700	157.085	126.468
Contributie	41.272	44.219	39.554
Accountant	21.929	26.000	26.007
Overige lasten bestuur en organisatie	5.249	1.000	4.275
Projectlasten	-	12.254	92.295
Totaal bestuur en organisatie	**178.510**	**251.874**	**315.365**

De bestuurskosten voor 2017 zijn te laag begroot. Aan promotie en publiciteit is minder uitgegeven dan begroot.
De projectlasten betreffen uitgaven voor de Bibliotheek Neude. Vanaf 2017 worden de investeringen inzake de Bibliotheek Neude geactiveerd zover wordt voldaan aan de activeringscriteria, waardoor voor 2017 geen eenmalige lasten zijn verantwoord.

Huisvesting (22)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Huur	2.037.076	2.002.482	2.061.974
Onderhoud	404.668	312.779	156.691
Schoonmaak	345.066	274.543	307.088
Energie en water	168.549	235.000	317.082
Servicekosten	101.600	124.436	117.315
Belastingen	66.378	65.000	73.688
Verzekeringen	17.691	21.000	19.462
Beveiliging	15.784	15.000	19.452
Projectlasten	-	723.310	-
Overige lasten huisvesting	6.680	26.176	16.348
Totaal huisvesting	**3.163.492**	**3.799.726**	**3.089.100**

Het onderhoud was in 2017 hoger door de, niet begrote, renovatie van de vestiging Zuilen.

Energie en water waren € 66.000 lager door de vrijval van de voorziening voor nagekomen energiekosten van de vestiging Vleuterweide. In 2016 waren de energiekosten € 104.000 hoger door het treffen van deze voorziening voor vestiging Vleuterweide.

De projectlasten betreffen uitgaven voor de Bibliotheek Neude. Vanaf 2017 worden de investeringen inzake de Bibliotheek Neude geactiveerd zover wordt voldaan aan de activeringscriteria, waardoor voor 2017 geen eenmalige lasten zijn verantwoord.

Collectie en media (23)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Aankoop mediadragers	1.017.520	956.420	916.567
Leenrechtvergoedingen	264.402	275.000	277.483
Aanschafinformatie	92.428	86.526	93.485
Bewerking mediadragers	24.524	15.180	15.164
Interbibliothecair leenverkeer	16.631	13.156	13.742
Overige lasten collectie en media	-	-	110
Totaal collectie en media	**1.415.506**	**1.346.282**	**1.316.551**

De lasten voor aankoop mediadragers zijn € 61.000 hoger dan begroot. Dit komt onder andere doordat voor € 21.000 aan kosten voorheen onder de automatiseringskosten werd verantwoord. Daarnaast drukken, sinds het tweede kwartaal van 2017, de aanschaffingen voor de provinciale routecollectie (€ 17.000) op het budget van collectie en media. Verder zijn kosten voor samenwerking tussen collectie en programmering, onder collectie en media verantwoord (€ 20.000).

De leenrechtvergoedingen in 2017 zijn lager dan begroot en lager dan in 2016 door het afnemend aantal uitleningen van alle mediadragers.

De bewerkingskosten mediadragers zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2016 doordat er voornamelijk meer is uitgegeven aan RFID-labels.

Het interbibliothecair leenverkeer voor boeken in licht gestegen in 2017.

Automatisering (24)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Beheer systemen	299.045	512.589	320.717
Lease	106.472	94.016	105.034
Licenties	78.335	52.658	114.155
Onderhoud	65.649	5.060	22.464
Overige lasten automatisering	26.580	12.802	48.379
Projectlasten	-	-	70.290
Totaal automatisering	**576.081**	**677.125**	**681.039**

De automatiseringskosten zijn in 2017 € 101.000 lager dan begroot. De kosten voor het beheer van de systemen zijn te hoog begroot. Aan onderhoud is meer uitgegeven dan begroot. Daarnaast is een deel van de begrote kosten (€ 21.000) onder collectie en media verantwoord.

Ten opzichte van 2016 zijn de kosten € 105.000 lager. Dit komt voornamelijk doordat de projectlasten vanaf 2017 worden geactiveerd.

Kantoor (25)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Personeelsadministratie	128.280	146.248	155.675
Financiële administratie	4.412	148.235	138.704
Kopieer- en drukwerk	50.392	59.217	55.736
Porti- en vrachtkosten	10.265	15.362	11.175
Telefoonkosten	12.508	35.000	16.146
Kantoorbenodigdheden	5.480	10.241	8.260
Bankkosten	17.334	13.314	20.767
Incassokosten	7.467	-	2.674
Overige lasten kantoor	1.266	1.024	8.926
Totaal kantoor	**237.404**	**428.641**	**418.063**

De kosten voor personeelsadministratie waren in 2016 hoger door extra inzet van de personeelsconsulenten in verband met de reorganisatie. De begroting 2017 is op deze hogere kosten van 2016 gebaseerd. De werkelijke kosten in 2017 waren lager.

In de begroting 2017 is uitgegaan van inhuur van de financiële administratie en controlling bij Matt. Vanaf 2017 worden deze functies uitgevoerd door medewerkers die in dienst zijn van de Bibliotheek Utrecht. Het bedrag van € 4.412 betreft de licentie voor het administratiepakket.

Het kopieer- en drukwerk, de porti- en vrachtkosten en de telefoonkosten zijn te hoog begroot. Aan kantoorbenodigdheden is minder uitgegeven dan begroot. De bankkosten zijn te laag begroot.

De incassokosten waren niet begroot. De incassokosten zijn hoger dan in 2016 doordat onder deze kosten een dotatie aan de voorziening voor oninbaarheid voor debiteuren ad € 5.030 is geboekt.

Transport (26)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Vervoermiddelen	13.561	19.060	28.683
Transport derden	3.540	5.060	6.086
Overige lasten transport	4.341	2.024	6.029
Totaal transport	**21.442**	**26.144**	**40.798**

De transportlasten waren in 2017 lager dan begroot, voornamelijk door lagere onderhoudskosten. In 2016 waren deze lasten hoog door onderhoud.
De transportlasten derden betreffen de lasten voor parkeren in de parkeergarage Paardenveld. De overige lasten transport betreffen de lasten voor het ophalen van contant geld in de vestigingen.

Overige lasten (27)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Programmering	157.936	211.297	78.769
Overig	-3.953	10.800	10.564
Projectlasten	-	-	84.228
Totaal overige lasten	**153.983**	**222.097**	**173.561**

In 2017 is minder aan programmering uitgegeven dan begroot. In de begroting was onder andere € 40.000 voor programmering Neude opgenomen. Vanwege vertraging bij de bouw van de Bibliotheek Neude, worden deze programmeringskosten later uitgegeven dan begroot.

De bate van € 3.953 onder Overig betreft een vrijval van een te hoge reservering voor nog te ontvangen facturen.

Financiële baten (28)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Ontvangen rente	-4.370	-	-8.148
Totaal financiële baten	**-4.370**	**-**	**-8.148**

De Bibliotheek Utrecht zet haar tijdelijke overtollige geldmiddelen weg op een direct vrij opneembare depositorekening. De rentebate is niet begroot.

Financiële lasten (29)

	Rekening 2017 €	Begroting 2017 €	Rekening 2016 €
Rente lening Gemeente Utrecht	84.987	161.516	90.326
Totaal financiële lasten	**84.987**	**161.516**	**90.326**

Betreft de rente op de lening van de Gemeente Utrecht. De rentelast is te hoog begroot.

Overige toelichtingen

7. Toelichting Wet Normering Topinkomens (WNT)

7.1 Toelichting WNT topfunctionarissen

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum in 2017 is € 181.000 bij een fulltime dienstverband.

Opgave topfunctionaris:

Naam	A.G.J. van Vlimmeren
Functie	Directeur/Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2016 en 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte 2016 en 2017	1,0 fte
Gewezen topfunctionaris?	Nee
Dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging	**2017**	**2016**
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 127.420	€ 125.415
Beloning betaalbaar op termijn	€ 20.889	€ 22.179
Totaal bezoldiging	€ 148.309	€ 147.594

Bij de beloning betaalbaar op termijn is een bruto vergoeding van € 3.630 (2016: € 7.190) opgenomen ten behoeve van pensioencompensatie.

7.2 Toelichting WNT toezichthoudende topfunctionarissen

Het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% (€ 27.150) en voor de overige leden 10% (€ 18.100) van het bezoldigingsmaximum (€ 181.000).

Opgave toezichthoudende topfunctionarissen:

Naam	**Functie**	**Duur functie (2017 en 2016)**	**Bezoldiging 2017**	**Bezoldiging 2016**
L.M.A.W. van den Nouwland	Voorzitter	1/1-31/12	€ 1.575	€ 1.500
M. van Ditmarsch	Lid	1/1-31/12	€ 1.050	€ 1.000
J. Kaldewaij	Lid	1/1-31/12	€ 1.050	€ 1.000
J.M.C. Krol	Lid	1/1-31/12	€ 1.050	€ 1.000
B. Vermaak	Lid	1/1-31/12	€ 1.050	€ 1.000
F. Verleg	Lid	1/1-31/12	€ 1.050	€ 1.000
Totale bezoldiging			€ 6.825	€ 6.500

In 2016 en 2017 zijn geen belastbare onkostenvergoedingen noch beloningen betaalbaar op termijn verstrekt aan de leden van de Raad van Toezicht.

8. Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen belangrijke gebeurtenissen na het einde van het boekjaar plaatsgevonden.

9. Voorstel resultaatverdeling

Vooruitlopend op het bestuursbesluit wordt voorgesteld het positieve resultaat over 2017 ad € 421.362 te bestemmen overeenkomstig de onderstaande verdeling:

Omschrijving mutaties		**Bedrag**
Toevoeging algemene reserve vanuit resultaat boekjaar	€	71.491
Onttrekking egalisatiereserve	€	-/-69.671
Dotatie egalisatiereserve	€	419.542
Resultaat 2017	€	421.362

10. Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2017 is door de directeur/bestuurder vastgesteld op 4 juni 2018.

Origineel getekend door:

A.G.J. van Vlimmeren Directeur/bestuurder

De jaarrekening 2017 is door de Raad van Toezicht goedgekeurd op 4 juni 2018.

Origineel getekend door:

L.M.A.W. van den Nouwland

Voorzitter Raad van Toezicht

Overige gegevens

11. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Op de volgende pagina is de controleverklaring van de onafhankelijke accountant opgenomen.

registeraccountants

Adres • Marconibaan 59 B
3439 MR Nieuwegein
Postadres • Postbus 584
3430 AN Nieuwegein

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de bestuurder en Raad van Toezicht van Stichting de Bibliotheek Utrecht te Utrecht

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting de Bibliotheek Utrecht te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting de Bibliotheek Utrecht op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven (RJ 640), de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de bepalingen conform de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de Gemeente Utrecht.

Voorts zijn wij van oordeel dat de jaarrekening 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoet aan de WNT-eisen van financiële rechtmatigheid, zoals opgenomen in het Controleprotocol WNT en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017;
3. het kasstroomoverzicht 2017; en
4. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, het Controleprotocol WNT en het Verantwoordings- en accountantsprotocol van de Gemeente Utrecht 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting de Bibliotheek Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

T • 030 604 00 35 F • 030 604 66 05
W • www.crop.nl E • info@crop.nl
KvK • 32166733 BTW • NL 0095.68.530.B01

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties-zonder-winststreven, de bepalingen conform de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de Gemeente Utrecht en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Stichting de Bibliotheek Utrecht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT en het Verantwoordings- en accountantsprotocol van de Gemeente Utrecht 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten.

Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 21 juni 2018

CROP registeraccountants

Origineel getekend door:

ir. A.K.A. Aartsen RA

Bijlage

Subsidie overzicht Gemeente Utrecht

Dossier-nummer	Omschrijving	Bedrag toekenning	Stand per 1-1-2017	Inkomsten 2017	Besteding 2017	Stand per 31-12-2017
3924788	Exploitatiesubsidie 2017	10.960.000	0	10.960.000	10.960.000	0
3916069	Voor- en vroegschoolse Educatie	100.000	0	100.000	100.000	0
3960590 3205098	Taalhuis/ Laaggeletterdheid	100.000	20.000	100.000	120.000	0
3916029	Boekstart	30.000	3.045	30.000	33.045	0
5800041522	Boekstart extra impuls	20.000	0	20.000	20.000	0
3772090	Voorleescoördinator	0	12.000	0	12.000	0
4137029	De Bibliotheek Neude	2.153.730	0	2.153.730	297.732	1.855.998